Nr. 17 (7650) R W P

Warszawa, WTOREK 17 stycznia 1939 r.

ROK XLVI.

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 12 i pół do 2-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada
ADMINISTRACJA czynna od 8.30 — 17 bez przerwy, w soboty do 18
KASA czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru 10 groszy

WARSZAWA 1, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 344-17
ADMINISTRACJA, PRENUMERATA I KOLPORTAŻ 5.18-80
KASA I BUCHALTERIA 220-13
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru 10 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, bez odnoszenia zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Oddziały: „NAPRZÓD" Kraków, ul. Św. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA" Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN" Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI" Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64 „ROBOTNIK RADOMSKI" Radom, ul. Kelles-Krauza 1. „ROBOTNIK POZNAŃSKO-POMORSKI" Poznań, ul. Stroma 24. „ROBOTNIK BIAŁOSTOCKI" Białystok, Rynek Kościuszki 29. „ROBOTNIK WILEŃSKI" Wilno ul. Dąbrowskiego 12.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Po upadku Tarragony

Dalsza ofensywa włoskich i marokańskich dywizji w Katalonii

MAPA SYTUACYJNA FRONTU.

Operacje wojsk faszystowskich na froncie katalońskim koncentrowały się w nocy z niedzieli na poniedziałek w centrum tego frontu, przy czym kontynuowano marsz na Cerverę. Po przejściu Moncorte wojska gen. Franco znajdują się o 4 klm. od tego miasta, będącego szczególnie ważnym pod względem strategicznym z tego powodu, że jest ono punktem węzłowym 7-miu szos i linii kolejowych, krzyżujących się tutaj.

Miasto Cervera zostało przez republikanów silnie umocnione i stanowi jeden z filarów fortyfikacji republikańskich pomiędzy Segre i Barceloną. Cervera jest obecnie otoczona z trzech stron, a istniejące jeszcze połączenie z Barceloną zagrożone jest przez wojska gen. Franco, posuwające się szosą, wiodącą z Taragony do Cervera.

Sztab gen. Franco komunikuje, że zajęcie Taragony nastąpiło w niedzielę punktualnie o godz. 12.30 przez wkroczenie 5-ej zmotoryzowanej dywizji nawarskiej, dowodzonej przez gen. Santhes. Nieprzyjaciel stawiał nieznaczny tylko opór, to też o godz. 14-ej całe miasto znajdowało się w rękach faszystów. O godz. 16-ej przednie straże powstańcze posunęły się o 4 klm. naprzód na drodze, wiodącej z Taragony do Barcelony, celem ubezpieczenia się przed kontratakami wojsk barcelońskich.

Z chwilą zdobycia Taragony w posiadaniu rządu gen. Franco znajduje się 38 z pośród 50 prowincyj hiszpańskich, niezależnie od hiszpańskiego Marokka i kolonii. Faszyści zajęli 1550 klm. hiszpańskiego wybrzeża, podczas gdy w rękach rządu barcelońskiego znajduje się 750 klm.

Z całego obszaru Hiszpanii posiada rząd w Burgos 284.558 klm. kw. a rząd barceloński 135.535. Na obszarze okupowanym przez faszystów zamieszkuje 12 i pół miliona osób, podczas gdy na obszarze rządowym znajduje się ich 6.2 milionów.

Japonia wobec not Ameryki i Anglii

Mordercze walki pod Kantonem

Miasto Tsengczeng przeszło 5 razy z rąk do rąk

Komunikat chiński donosi, że ostatnio walka toczy się w sposób szczególnie zacięty pod murami Hangchow, będącego jednym z największych miast chińskich, a położonego na brzegu zatoki tej samej nazwy. Oddziały chińskie zajęły szereg wsi i miasteczek, położonych w okolicy Hangchow i przecięły w kilku miejscach kolej, łączącą Schanghaj z Hangchow, uniemożliwiając tym samym nadsyłanie posiłków japońskich z Szanghaju. Natarcie chińskie prowadzone jest z trzech stron równocześnie. Walki toczą się ze zmiennym szczęściem.

Prasa chińska donosi o przybyciu znacznych posiłków japońskich do Kantonu. Japończycy rozpoczęli przeciwnatarcie, zwracając się na Tsengczeng, punkt najbardziej zagrożony. Przez ostatnie trzy dni toczyły się pod tym miastem walki, nie przerywane ani na chwilę. Zmuszeni huraganowym ogniem artylerii nieprzyjacielskiej Chińczycy wycofali się z miasta które zostało natychmiast zajęte przez Japończyków. Tsengczeng przeszło z jednych rąk do drugich po raz 5-ty.

Na innych odcinkach frontu kantońskiego inicjatywa pozostaje w rękach chińskich. Wojska chińskie zajęły po krótkiej lecz morderczej walce Huangan, położone na południowy - wschód od Kantonu. Partyzanci chińscy nękają częstymi atakami pozycje japońskie, położone pomiędzy fortami Boccatigris a Tajping. Udało im się przerwać komunikację pomiędzy fortami kantońskimi i Dunguaniem.

***

Dobrze poinformowane japońskie koła polityczne twierdzą, iż noty brytyjska z dnia 14 stycznia oraz St. Zjednoczonych z dnia 31 grudnia w sprawie utrzymania „otwartych drzwi w Chinach" są dowodem, że mocarstwa te nie są w możności wprowadzenia w Azji wschodniej nowego porządku, tak jak to zamierza uczynić Japonia (!). Rząd japoński nie będzie się spieszyć z udzieleniem odpowiedzi na te noty, oczekując na odpowiednią chwilę. Tymczasem zaś minister spr. zagr. Arita udzieli ambasadorom W. Brytanii i St. Zjednoczonych dodatkowych informacji. Propozycję Rządów W. Brytanii i St. Zjednoczonych poddania rewizji paktu 9-ciu uważane są przez Rząd japoński za przedwczesne.

Uniknęliśmy wielkiej tragedii

Słynny parasol

premiera Chamberlaina o mało nie został zamieniony

Dzienniki włoskie donoszą, że słynny parasol Chamberlaina o mało co nie został zamieniony podczas pobytu premiera w ambasadzie angielskiej przy Kwirynale. Parasol ten zamieniła przez pomyłkę pewna osoba, która była tegoż dnia obecna w ambasadzie, jednakże błąd spostrzeżono natychmiast, ponieważ parasol nosił małą tabliczkę z napisem: Neville Chamberlain, Eaton Square 35, London. Jest to dawny adres domu, gdy Chamberlain był jeszcze ministrem skarbu.

Burze i katastrofalne pożary

Pożar lasów, płonących od tygodnia w południowej Australii oraz w stanie Victoria trwa w dalszym ciągu. Wiele kilometrów kw. żyznej, uprawnej ziemi uległo zupełnemu zniszczeniu. Liczba zabitych wzrosła do 40-ciu osób, istnieje jednak obawa, że w głębi kraju zginęło jeszcze więcej ludzi. Szkody wyrządzone przez pożar oceniane są na 20 milionów funtów. Całe wsie i miasta zamienione zostały w popiół. Komitet pomocy, utworzony w Melbourne, zaopiekował się 5.000 uciekinierów.

W Australii zachodniej nastąpiły obecnie po upałach, które tam ostatnio panowały, silne burze oraz deszcze, które również powodują wielkie szkody. Kalgoorlie, miasto górnicze, w pobliżu którego znajdują się kopalnie złota, znalazło się częściowo pod wodą. Powódź zatopiła również kilka kopalń.

Parowiec rozbił się o skały

Parowiec „Helga Boge" wjechał w pobliżu Sassnitz na skały i został uszkodzony. Zdołał on jednak dotrzeć jeszcze o własnych siłach do portu Swinemünde, gdzie złożono ładunek zboża, który znajdował się na pokładzie tego parowca.

Wielkie manewry francuskiej floty wojennej

Groźna demonstracja

francuskiej floty wzdłuż wybrzeży Afryki

Wielkie manewry francuskiej floty wojennej, odbyć się mają w zatoce gibraltarskiej. Eskadra śródziemnomorska, która opuści Tulon, spotka się z eskadrą atlantycką z Brestu na Oceanie Atlantyckim. W manewrach tych ma wziąć udział około 80 jednostek morskich, a mianowicie: trzy pancerniki z pancernikiem „Dunquerque" na czele, 4 krążowniki 1-ej klasy, 6 krążowników 2-ej klasy, 6 dywizjonów kontrtorpedowców, dwie flotylle łodzi podwodnych, lotniskowiec „Bearn" oraz statek do transportu hydroplanów „Commendant Teste" oraz szereg statków pomocniczych. Poszczególnymi eskadrami dowodzić będzie wice-admirał Abrie i Gensous. Po odbyciu ćwiczeń obie eskadry udadzą się do Casablanki, gdzie z kolei odbędą się manewry przybrzeżne, połączone z ćwiczeniami obrony wybrzeża, po czym eskadry rozdzielą się. Eskadra śródziemnomorska odwiedzi porty Afryki północnej, a eskadra atlantycka odbędzie podróż dookoła wybrzeży Afryki wschodniej i na północnym Atlantyku.

FRANCUSKIE LOTNICTWO WOJSKOWE.

Prasa paryska ogłasza szczegółowe dane podane do wiadomości publicznej przez ministra lotnictwa Guy la Chambre na temat rozwoju francuskiego lotnictwa wojskowego. Według danych tych wynika, że produkcja lotnicza Francji stale wzrasta, mianowicie od stycznia do grudnia 1937 r. francuskie fabryki lotnicze produkowały miesięcznie 33 samoloty, od stycznia do sierpnia 1938 r. — 44 samoloty miesięcznie, od września do listopada 1938 r. już produkowały 53 samoloty, w grudniu 1938 r. — 73 samoloty, w styczniu 1939 r. czyli obecnie, fabryki lotnicze wypuszczają 80 aaratów, zaś od maja min. Guy La Chambre spodziewa się, że lotnicza produkcja francuska będzie w stanie wypuszczać 200 samolotów miesięcznie. Jednocześnie minister wskazał na ogromny postęp w wyszkoleniu personelu lotniczego.

Skarb w kominie

W Reichshoffen w Alzacji pewien kominiarz znalazł w czasie czyszczenia komina skarb. Komin ten zatkany był dużym workiem, wypełnionym dukatami oraz innymi monetami złotymi.

104 sesja Rady Ligi Narodów

Genewa wobec Gdańska

Stanowisko Wys. Komisarza Ligi w Gdańsku ma być skasowane

Paryski korespondent „Kuriera Warszawskiego" donosi, że w Paryżu zainteresowanie 104-tą sesją Rady Ligi Narodów, początkowo nader słabe w świecie politycznym, zwiększyło się natychmiast na wiadomość o przyjeździe do Genewy wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku, p. Burckhardta. Według pogłosek z kół ligowych, wysoki komisarz nosić się ma z zamiarem podania się do dymisji, ze względu na trudności, jakie sytuacja w wolnym mieście nastręcza w wykonywaniu jego funkcyj.

W związku z tym powtarzana jest w Paryżu sensacyjna wieść, iż Rada Ligi miałaby skorzystać z tej okazji, aby nie obsadzać już stanowiska wysokiego komisarza w Gdańsku i wogóle zrezygnować już ze swych kompetencyj wobec Wolnego Miasta.

PAT donosi z Genewy, że wiadomość o rzekomym posiedzeniu komitetu 3-ch i wyłonieniu przezeń podkomitetu dla zbadania zgodności antyżydowskich ustaw gdańskich z konstytucją, jak się okazuje, nie odpowiada prawdzie.

Posiedzenie komitetu wcale się dotychczas nie odbyło.

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY RZYMSKIEJ.

Premier Chamberlain złoży w środę na posiedzeniu rady ministrów sprawozdanie o wynikach swej podróży do Rzymu.

Prasa londyńska w dalszym ciągu komentuje wyniki wizyty rzymskiej, przy czym „Times" stwierdza, że podróż premiera była pożyteczna, albowiem zapoznał się on z włoskim punktem widzenia, a równocześnie wzmocnił swój autoryte we Włoszech.

Odwiedziny węgierskiego wasala

Węgierski minister spr. zagr. hr. Csaky przybył wczoraj do Berlina, gdzie na powitanie jego stawił się minister spr. zagr. Rzeszy von Ribbentrop. Ze strony włoskiej obecny był ambasador Attolico. Minister von Ribbentrop odwiózł, po powitaniu, węgierskiego giermka do hotelu „Adlon", gdzie hr. Csaky zamieszka w czasie swego dwudniowego pobytu w stolicy Rzeszy.

Europejskie bazy dla lotów transatlantyckich

Prace nad doprowadzeniem irlandzkiego portu lotniczego Foynes do stanu zupełnej gotowości, jako europejskiej bazy dla lotów transatlantyckich, zbliżają się ku końcowi. Regularne loty transatlantyckie rozpoczną się prawdopodobnie już dnia 1 czerwca. Jakkolwiek początkowo samoloty będą przewoziły tylko pocztę, to jednak nie jest wykluczone, że po pierwszych kilku próbach zaczną one zabierać po sześciu pasażerów. „Imperial Airwayes" przeznaczyły dla tych lotów cztery najnowszej konstrukcji aparaty. Na początku loty te będą ograniczone do jednego na tydzień, stopniowo jednak ilość ich zostanie zdwojona. Zaopatrywanie samalotów w paliwo będzie się odbywało w powietrzu przez samoloty pomocnicze.

Śmierć z powodu mrozów

Niezwykle silne mrozy, panujące na północy St. Zjednoczonych, spowodowały śmierć 43 osób. Na granicy pomiędzy Kanadą i Ameryką Północną spadły wielkie śniegi, które spowodowały przerwę w komunikacji zarówno kolejowej, jak i autobusowej.

Konfiskata a nie transfer

W jednym z angielskich czasopism gospodarczych znajdujemy zestawienie opłat i podatków, pobieranych od emigrantów żydowskich, opuszczających Niemcy. Pewien emigrant, który w deklaracji majątkowej, składanej równocześnie z wnioskiem o zezwolenie na wyemigrowanie z Rzeszy i wywiezienie majątku osobistego, podał wysokość swego majątku na 100.000 marek niemieckich — musiał zapłacić następujące jednorazowe daniny: podatku miejskiego 30 tys. RM., specjalnych podatków i opłat 27.000 RM. Razem wysokość podatków i opłat wynosiła 65.000 RM.

Z pozostałej sumy wolno było w drodze transferu wywieźć za granicę 6 marek na każde 100 marek kapitału, tak, że efektywna wysokość wywiezionego zagranicę kapitału przez danego emigranta wynosiła 2.100 marek.

Oficjalny komunikat o rozmowach w Rzymie

Ogłoszono w Rzymie następujący komunikat „Informazione Diplomatica":

Rzymskie koła odpowiedzialne posiadają następujące miarodajne informacje o przebiegu i zakończeniu rozmów, odbytych w pałacu weneckim pomiędzy Chamberlainem i Mussolinim oraz lordem Halifaxem i min. Ciano.

Po podkreśleniu szczególnej serdeczności, jaka towarzyszyła rozmowom, należy zauważyć, że w dziedzinie stosunków włosko - angielskich nie było nic sensacyjnego do dyskutowania, zważywszy, że stosunki te zostały globalnie i szczegółowo określone układami z dnia 16 kwietnia 1938 r., które zaczęto już lojalnie z obu stron wykonywać, podczas niezbędnego przeglądu horyzontu.

Poruszono również pewne kwestje ogólne i podczas gdy premier brytyjski podkreślił bliskość stosunków istniejących pomiędzy Paryżem i Londynem ze strony włoskiej oświadczono w sposób jak najbardziej formalny, że podstawą polityki włoskiej pozostaje oś Rzym-Berlin.

Jeśli chodzi o Hiszpanię, Mussolini powtórzył, że ostatni legioniści włoscy zostaną odwołani, gdy to samo zostanie zrobione przez czerwonych i gdy gen. Franco przyznane będzie prawo strony walczącej, odmawianie czego jest absurdem. Mussolini dodał jednak, że gdyby w najbliższym czasie doszło do interwencji na szerszą skalę ze strony rządów zaprzyjaźnionych z Negrinem, Włochy odzyskałyby wolną rękę, zważywszy, że obecnie politykę nieinterwencji uważać należy za upadłą.

Jeśli chodzi o stosunki włosko - francuskie Mussolini oświadczył, że sprawa hiszpańska podzieliła i dzieli głęboko oba kraje i dopiero po zakończeniu wojny hiszpańskiej będzie można zrewidować sytuację. W oczekiwaniu na to nie można było, rzecz jasna, mówić podczas rozmów rzymskich o arbitrażu, mediacji i t. d.

Rzymskie koła odpowiedzialne zaznaczają, że w ten sposób upadają wszelkie pogłoski prasowe, według których Włochy miały zabiegać, lub nawet prosić o mediację angielską.

Inne sprawy, który były badane, lecz niepogłębiane, dotyczyły załatwienia spraw t. zw. uchodźców żydowskich i możliwości w każdym razie odległej ograniczenia zbrojeń. Jeśli chodzi o chęć utrzymania pokoju w Europie, to chęć ta wyrażona została stanowczo zarówno przez stronę włoską, jak i angielską.

Rzymskie koła odpowiedzialne zaznaczają, że po spotkaniu Chamberlaina z Mussolinim wszelki pesymizm, jak również optymizm przesądny byłby przedwczesny. Należy pozostawić ludzi dobrej woli ich zadaniom, ludzi, którzy pragną zapewnić przyszłości Europy, popierając uprawnione życiowe konieczności narodów.

Wobec ofensywy gen. Franco

Interwencja tow. Bluma

Pod wpływem wiadomości o postępach ofensywy wojsk narodowych w Hiszpanii w politycznych kołach Paryża coraz bardziej umacnia się przekonanie, iż nawiązanie jakichkolwiek rozmów między Paryżem i Rzymem będzie dopiero możliwe po ostatecznym wyjaśnieniu się sytuacji hiszpańskiej, t. j. po zwycięstwie gen. Franco. Prasa francuska wyraża obawę, że niewątpliwie dyplomacja włoska będzie starała się wykorzystać w przyszłych rozmowach z Francją sukcesy hiszpańskie. Prasa paryska nie ukrywa, że wielkie manewry morskie floty francuskiej u wybrzeży Afryki Północnej, do których przyłączyć się ma również flota angielska, oraz podróż gen. Gamelin i admirała Darlana do Afryki Północnej — są demonstracyjnym stwierdzeniem gotowości obronnej Francji i Anglii na Morzu Śródziemnym.

B. premier socjalistyczny Blum na łamach „Populaire" uderza na alarm z powodu sytuacji hiszpańskiej. „L'Ordre" informuje, iż Blum domagał się od Daladiera, aby rząd francuski porzucił politykę nieinterwencji i przyszedł z pomocą Rządowi republikańsk. „L'Oeuvre" zaznacza, iż przewódca socjalistyczny starał się wywrzeć nacisk na premiera, aby Rząd francuski przybrał bardziej stanowczy ton.

Muzzeinowie nie wzywają już wiernych do modłów

Demonstracje Mahometan w Palestynie

Według wiadomości, nadchodzących z Palestyny, akcja wojsk brytyjskich w ostatnim tygodniu w całym kraju została zaostrzona. Garnizony brytyjskie w Palestynie będą wzmocnione. Masowe aresztowania nie ustają. Obóz koncentracyjny jest przepełniony i nie może już pomieścić nadsyłanych więźniów. Jednocześnie trybunały wojskowe wydają wyroki, skazujące na karę długoletniego więzienia. Wyroki śmierci wydawane są coraz częściej. Z pośród ostatnio skazanych na śmierć powstańców arabskich, wielu nie przekroczyło 16-go i 17-go roku życia. Z końcem tygodnia zapanował w Jerozolimie nastrój niezwykłego podniecenia, tak, że władze mandatowe, w obawie rozruchów wydały zakaz opuszczania mieszkań oraz wzmocniły załogę policyjną i wojskową. Ludność mahometańska protestuje przeciw postępowaniu władz mandatowych, zaprzestając po raz pierwszy w historii Jerozolimy modłów w świątyni Omara. Muzzeinowie, nawołujący wiernych do modlitwy z wież minaretów, zaprzestali swych śpiewów. W odezwie wydanej do mahometan komitet arabski stwierdza, że Anglicy naruszyli świętość placu przed świątynią.

Powrót Chamberlaina

Premier Chamberlain przybył do Folkestone. Nie zatrzymując się w Folkestone premier wyjechał do Londynu, gdzie przybył o godz. 17 m. 20.

Rzeczą charakterystyczną było, że na peronie dworca Victoria nie zjawił się nikt z członków Rządu, aby premiera powitać.

Csaky jedzie do Berlina

Węgierski minister spraw zagranicznych hr. Csaky wyjechał w niedzielę do Berlina.

Towarzysz

ALEKSY HURKO

członek P. P. S. dzielnicy „Powiśle", członek b. Org. Młodz. T.U.R., długoletni członek Związku Prac. Komunalnych i Instytucji Użyteczności Publicznej

zmarł dnia 13 stycznia 1939

Cześć Jego pamięci!

Dzielnica P.P.S. „Powiśle"

„Mały kongres" radykałów francuskich

Główna uwaga kół politycznych zwrócona była w niedzielę na obrady plenarnego komitetu wykonawczego partii radykalnej t. zw. małego kongresu. Na zebraniu tym Daladier zainaugurował przemówieniem sezon polityczny, otwarty przez zwołanie nadzwyczajnej sesji parlamentu. Premier starał się usprawiedliwić politykę wewnętrzną i zagraniczną Rządu wobec zarzutów opozycji lewego skrzydła partii. Premier położył specjalny nacisk na obronę taktyki Rządu wobec strajku powszechnego z dnia 30 października, jak również wobec układu monachijskiego. Polityka Rządu zamyka się w ramach polityki pokoju i obrony narodowej. Rząd nie chce nic ryzykować, lecz nie chce też niczego porzucać. Komitet wykonawczy po kilkugodzinnych obradach przyjął jednomyślnie zgłoszoną rezolucję, stanowiącą w istocie wyraźne zaakceptowanie polityki Daladiera, zarówno na odcinku wewnętrznym, jak i na odcinku międzynarodowym. Charakterystycznym jest, że deklaracja pomija zupełnie sprawę wewnętrznej dyscypliny partyjnej. Zapowiadano, iż władze partyjne będą się domagały sankcyj przeciwko tym deputowanym, którzy kilkakrotnie głosowali przeciw rządowi wraz z socjalistami. Ponieważ prasa nie została dopuszczona do sali obrad, przeto istotny przebieg obrad komitetu wykonawczego partii radykalnej, a zwłaszcza wewnętrzne rozgrywki, zostaną dopiero ujawnione w niedyskrecjach, jakie przedostaną się do gazet.

Nowa linia lotnicza

W wyniku rokowań, prowadzonych w Berlinie między kompetentnymi czynnikami czeskimi i niemieckimi, Czesko-słowackie towarzystwo lotnicze otworzy w bieżącym roku nową linię lotniczą Praga — Lipsk — Hamburg.

W latach następnych linia ta ma być obsługiwana przy współudziale niemieckiego towarzystwa lotniczego Lufthansa.

Nota Anglii

Agencja Reutera podaje w streszczeniu notę brytyjską do Rządu japońskiego:

Rząd brytyjski nie może zrozumieć, jak można pogodzić zapewnienia, iż Japonia nie dąży do zdobyczy terytorialnych, z zamiarem zmuszenia Chin do zgodzenia się na warunki, równoznaczne z poddaniem pod kontrolę Japonii politycznego, gospodarczego i kulturalnego życia Chin, oraz z zamiarem utrzymywania garnizonów japońskich w Chinach i oderwaniem od Chin terytorium wewnętrznej Mongolii. Rząd brytyjski — głosi dalej nota — nie jest skłonny do akceptowania czy też uznania zmian, wskazanych w ostatnich oświadczeniach japońskich. Wielka Brytania trwa nadal przy zasadach traktatu 9 mocarstw i nie może zgodzić się na jednostronną jego zmianę. Jedynie rokowania, w których wzięliby udział wszyscy sygnatariusze traktatu, mogłyby zmienić zawarty układ. Jeżeli Rząd japoński jest w posiadaniu konstruktywnych propozycyj, dotyczących wielostronnych układów, odnoszących się do Chin, Wielka Brytania jest gotowa do ich rozpatrzenia. Jednocześnie jednak zastrzega sobie wszelkie prawa, wynikające z istniejących układów. W zakończeniu noty Rząd brytyjski zapewnia, iż z radością powitałby bardziej dokładne wyjaśnienia ze strony Rządu japońskiego, gdyby okazało się, iż zamiary Rządu japońskiego zostały w nocie przedstawione w sposób błędny.

Dyplomatyczny korespondent Reutera zaznacza, iż treść i forma noty brytyjskiej przypomina niedawną notę Stanów Zjednoczonych.

Aresztowanie bankruta

Henryk Wajman nabrał od kilku kupców branży manufakturowej dużą ilość towaru na weksle, sprzedał go za gotówkę i ogłosił plajtę. Jeden z poszkodowanych Izrael Herszkowicz, któremu należało się od Wajmana przeszło 6000 złotych, udał się do dłużnika, celem polubownego załatwienia sprawy. Tam jednak dowiedział się, że Wajman wyjechał z Warszawy do Paryża Nie tracąc czasu, poszkodowany pojechał na Dworzec Główny i znalazł bankruta w przedziale pociągu. Wierzyciel podniósł gwałt i wezwał policję, która nieuczciwego kupca aresztowała.

Strajk matek

Kobiety, pozbawione miejskiej pomocy dla bezrobotnych w St. Louis urządziły oryginalny strajk okupacyjny, obsadzając salę miejscowego ratusza. 37 kobiet z niemowlętami przy piersi wystąpiły jako delegatki pozbawionych pomocy kobiet i nie chciały opuścić sali, mimo że policja i urzędnicy wielokrotnie je upominali. Strajk okupacyjny trwa już 2 dni i 2 noce. Rodziny i bliscy chcieli zaopatrzyć nieszczęśliwe matki w żywność, jednak policja nie dopuściła do tego, chcąc głodem przełamać upór strajkujących delegatek. Strajk trwa nadal.

Nieuczciwy agent ubezpieczeniowy

Władze śledcze w Warszawie prowadzą dochodzenie przeciwko agentowi jednemu z towarzystw ubezpieczeń Adamowi Ligowskiemu, który został zatrzymany. Ligowski pracując w charakterze agenta i akwizytora, ubezpieczywszy klijenta inkasował od niego składki bez uprawnienia, przywłaszczając sobie pieniądze. Afera wyszła na jaw, gdy jednemu z ubezpieczonych odmówiono wypłaty premii asekuracyjnej na skutek niepłacenia składek. Straty poniesione przez towarzystwo wynoszą przeszło 10.000 złotych. Ze względu na dobro dochodzenia szczegóły śledztwa trzymane są w tajemnicy. Jak się dowiadujemy w aferę Ligowskiego wmieszany jest jeszcze jeden akwizytor.

Zbombardowanie Czungkingu

Z Czungkingu donoszą, że 20 samolotów japońskich zbombardowało po raz pierwszy obecną stolicę chińskiego rządu centralnego. Liczba ofiar wśród ludności Czungkingu ma być znaczna. Jeden z samolotów japońskich został zestrzelony.

Dymisja min. Merlot

W niedzielę po południu rozeszła się pogłoska, iż minister spraw wewnętrznych Merlot (socjalista), podał się do dymisji. Premier Spaak, interpelowany w tej sprawie przez dziennikarzy, oświadczył, iż Merlot zgadzał się z nim co do polityki w sprawie hiszpańskiej, nie aprobował jednakże procedury, jaką zastosowano. Spaak dodał, iż ma nadzieję, że do dymisji ministra Merlot nie dojdzie. Wieczorem Spaak opuścił Brukselę, udając się do Genewy. (PAT).

W Sudetach

Jak donosi czeskosłowackie biuro prasowe, władze niemieckie zabroniły wstępu do fortyfikacji na odstąpionych obszarach sudeckich Powodem miały być liczne wypadki śmierci spowodowane zatruciem gazami, jakie się dotychczas znajdują we wspomnianych fortyfikacjach.

„Nieboszczyk" przyszedł

do Komisariatu

Komisariat P. P. w Warszawie powiadomiony został przez posterunek P. P. w Bedlnie pow. kutnowskiego, że na torze kolejowym pod Kutnem znaleziono rozszarpane przez pociąg zwłoki mężczyzny. Ustalono, że marły nazywa się Wiktor Włodarczyk, lat 19, mieszkaniec Warszawy, zamieszkały przy ul. Bojanowskiej 5

Komisariat wysłał policjanta do rodziny Włodarczyka na ul. Bojanowską, celem powiadomienia o wypadku. W mieszkaniu policjant zastał matkę Włodarczyka, która na wiadomość syna ciężko zaniemogła.

Wieczorem do komisariatu do dyżurnego przodownika zgłosił się młody mężczyzna i przedstawił się jako Wiktor Włodarczyk. Okazało się, że Włodarczyk pochodzi z pow. kutnowskinego i miejscowi mieszkańcy w zwłokach tragicznie zmarłego rozpoznali Włodarczyka.

Nazwiska sobowtóra Włodarczyka policja na razie nie ustaliła.

„1939-będzie rokiem żniw"

Francuski minister lotnictwa Guy la Chambre złożył wobec przedstawicieli prasy francuskiej obszerne oświadczenie, dotyczące obecnego stanu francuskiej broni powietrznej. Minister zaznaczył, że rok 1938 był rokiem siewu, rok 1939— będzie rokiem żniw. W 1938 r. poczyniono nieodzowne przygotowania dla podniesienia francuskiej produkcji samolotów i już obecnie widzi się pierwsze praktyczne wyniki tej akcji.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

BOKS

REZERWOWA REPREZENTACJA POLSKI BIJE HOLANDIĘ 16:0

W niedzielę, odbył się w Warszawie w przepełnionym do ostatniego miejsca gmachu cyrku, międzypaństwowy mecz bokserski pomiędzy rezerwową reprezentacją Polski i reprezentacją Holandii. Zwyciężyła Polska w stosunku 16:0, mając prawie we wszystkich walkach ogromną przewagę.

W wadze muszej Jasiński zdobył dwa punkty walkowerem z powodu nadwagi Neltena. W spotkaniu towarzyskim wygrał również Jasiński minimalnie na punkty.

W wadze koguciej Sobkowiak wygrał zdecydowanie na punkty z Nieuenburgiem. Obaj zawodnicy walczą podobnymi stylami raczej z dystansu, aniżeli w zwarciu. Sobkowiak ma przez cały czas dużą przewagę, bije dużo i celnie. Pod koniec spotkania Holender jest zupełnie oszołomiony.

W wadze piórkowej Skałeckiemu przyznano zwycięstwo nad Dekkersem. Remis byłby sprawiedliwszym miernikiem sił.

W wadze lekkiej debiutujący w reprezentacji polskiej Tomczyński pokonał Posta.

W wadze półśredniej Lelewski pokonał Verlinda. Przez pierwsze dwie rundy, walka ma charakter zaciekłej bijatyki. Polak jest lepszy technicznie i więcej trafia. Holender natomiast trafia rzadziej, ale zato mocniej.

W wadze średniej Szułczyński pokonał nieznacznie na punkty Quentemeyera.

W wadze półciężkiej Karolak wygrał z Gordebekerem przez poddanie się Holendra w drugiej rundzie. Pierwsza runda wykazała znaczną przewagę Holendra, który na moment rzucił nawet Karolaka na deski. W drugiej rundzie Polak rozbija brew Holendrowi i sędzia poddaje Holendra z powodu kontuzji oka.

W wadze ciężkiej Białkowski wygrał na punkty z Nollem. Polak był nieruchliwy i za długo czekał z ciosem. Holender był szybszy, ale bił przeważnie na oślep. Walka była przez cały czas chaotyczna i bezładna. Lekką przewagę wykazał Polak, któremu też przyznano zwycięstwo na punkty.

ŚLĄSK POKONAŁ ŁÓDŹ A POZNAŃ ZREMISOWAŁ Z POMORZEM

W niedzielę odbył się w Sosnowcu międzyokręgowy mecz bokserski między reprezentacjami Łodzi i Śląska. Mecz po ciekawych walkach zakończył się zwycięstwem reprezentacji Śląska w stosunku 10:6 pkt.

W Poznaniu mecz międzyokręgowy Poznań — Pomorze, zakończył się wynikiem remisowym 7:7.

HOKEJ

„POŁYKACZE DYMU" POKONALI DĄB 10:1

W niedzielę wieczorem odbył się w Katowicach na sztucznym torze lodowym sensacyjny mecz hokejowy pomiędzy kanadyjską drużyną Smoke-Eaters i katowickim Dębem. Zwyciężyli kanadyjczycy w stosunku 10:1 (1:0, 4:0, 5:1).

OGNISKO POKONAŁO ŁKS. 2:0

Pomimo odwilży i niesprzyjających warunków atmosferycznych odbył się w niedzielę w Wilnie mecz hokejowy o mistrzostwo Ligi pomiędzy drużyną KPW. ognisko Wilno, a ŁKS. Łódź. Po wyrównanej walce zwyciężyło KPW. Ognisko Wilno w stosunku 2:0 (1:0, 0:0, 1:0).

PIŁKA KOZNA

REPREZENTACJA POLSKI ZWYCIĘŻA W MECZU TRENINGOWYM REPREZENTACJĘ ZAGŁĘBIA 9:2

Rozegrany w Katowicach mecz piłkarski pomiędzy reprezentacją Polski a reprezentacją Zagłębia Dąbrowskiego zakończył się wysokim zwycięstwem reprezentacji Polski w stosunku 9:2 (3:1). Mecz ten był ostatnim przygotowaniem dla naszej reprezentacji przed wyjazdem do Paryża.

Boisko na skutek cienkiej warstwy lodu, przedstawiało nadzwyczaj trudny teren do gry, przez co ucierpiała sama gra. W pierwszej połowie reprezentacja Polski grała dość słabo, co było oczywiście winą zlodowaciałego terenu.

Po przerwie reprezentacja oswoiwszy się z terenem, gra o wiele lepiej i panuje niepodzielnie na boisku, demonstrując grę bardzo skuteczną, efektem której jest zdobycie sześciu dalszych bramek.

Zagadnienie nowego prawa wyborczego

Incydent był pozornie drobny, ale niezmiernie charakterystczny.

Gen. Lucjan Żeligowski nie został wybrany do sejmowej Komisji Budżetowej. Chciał jednak poruszyć parę spraw i zgłosić parę wniosków. Regulamin zezwala na to, jeżeli Komisja się zgodzi. Ale... p. przewodniczący Komisji (p. Surzyński, o ile dobrze pamiętam) odrzucił prośbę p. gen. Żeligowskiego. Odrzucił bezapelacyjnie. P. prezes Rady Ministrów ujawnił nieco odmienny pogląd na wartość sugestyj byłego naczelnego dowódcy wojsk „Litwy Środkowej" i odbył z nim konferencję osobną.

Nie znam spraw, które p. gen. Żeligowski chciał poruszyć, więc nie umiem ocenić ich znaczenia. Wiem natomiast, że gen. Żeligowski odegrał w dziejach odbudowywania Państwa Polskiego rolę niemałą, że powierzano mu zadania bardzo a bardzo odpowiedzialne, i że teraz w Sejmie obecnym gen. Żeligowski należy do grona t. zw. posłów niezależnych, czyli „samotnych", nie reprezentujących Obozu Zjednoczenia Narodowego. Wyciągam stąd wniosek: taki „poseł samotny", choćby był Żeligowskim, **nie może wpływać skutecznie** na przebieg rozpraw i na uchwały; staje się rodzajem dekoracji, odświętnej, uzależnionej co do zakresu swoich prac parlamentarnych od dobrej woli ugrupowania, rozporządzającego większością komisyjną, albo stanowiskiem przewodniczącego. Trudno sobie wyobrazć **zdezawuowanie więcej jaskrawe** koncepcji zazasadniczej p. Walerego Sławka, jako twórcy obowiązującego prawa wyborczego; p. Sławek pragnął z „posła samotnego" właśnie uczynić typ parlamenrzysty polskiego. Sejm r. 1938 wybrał po przez swoją Komisję Budżetową **kierunek wręcz odwrotny.**

* * *

To jest taki, drobny stosunkowo, przyczynek do konieczności zmiany ordynacji wyborczej. Boć skoro dana ordynacja dostarcza rezultatów, przeciwstawnych zamierzonym, — to najwidoczniej **coś nie jest w porządku.** Trzeba jednak powiedzieć sobie wyraźnie, że Sejm obecny nie zdradza zapału do szybkiego wykonania zaleceń, które zawierały dwa orędzia p. Prezydenta Rzeczypospolitej, jedno w dniu rozwiązania Sejmu poprzedniego, drugie — w dniu otwarcia Sejmu nowego.

Nic dziwnego, że szereg pism, reprezentujących zgoła odmienne kierunki polskiej myśli politycznej, powraca do myśli, rzuconej na tych szpaltach kilka tygodni temu, — do myśli, że byłoby najlepiej, gdyby p. Prezydent Rzeczypospolitej zechciał wziąć na siebie inicjatywę przebudowy polskiego prawa wyborczego.

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Rada Naczelna Str. Ludowego

Debaty niedzielne Rady Naczelnej Stronnictwa Ludowego stwierdziły — wbrew rozsiewanym pogłoskom — to, czego byliśmy, co do nas, najzupełniej pewni, — to mianowicie, że **ruch ludowy nie zmieni ani na jotę** swego stanowiska zasadniczego, skierowanego przeciwko prądom faszystowskim i „totalistycznym". Tekst rezolucyj podajemy.

1) Liczne fakty, w pierwszym rzędzie gigantyczne zbrojenia — i publiczne oświadczenia kierowniczych odpowiedzialnych mężów stanu wskazują aż nadto wyraźnie, że pokój w Europie jest zagrożony.

Geograficzno - polityczne położenie Polski, dające dużo korzyści w pokojowej grze dyplomatycznej, czyni jednak mało prawdopodobnem pozostanie Polski na dłuższą metę w neutralności na wypadek wojny w Europie.

2) Sytuacja Polski, leżącej między dwoma wielkimi i na różny sposób imperjalistycznymi państwami, była i dotąd trudna. Stała się o wiele trudniejsza po dokonanej w ostatnich czasach zmianie układu sił w Europie środkowo-wschodniej wskutek niepomiernego a jednostronnego rozrostu potęgi niemieckiej, która poprzez Czechosłowację, poddaną dziś w sposób widoczny wpływom Niemiec, okrąża już Polskę z trzech stron.

3) Stronnictwo Ludowe miało wiele zastrzeżeń co do polityki zagranicznej Rządu prowadzonej w ostatnich latach i zastrzeżenia te — jak się okazało słuszne — wielokrotnie podnosiło publicznie w swych uchwałach. Niezależnie jednak od krytycznego nastawienia do polityki zagranicznej min. Becka, niezależnie od opozycyjnego stosunku do obecnego Rządu i obecnego systemu rządzenia, Stronnictwo Ludowe raz jeszcze oświadcza, że tam, gdzie chodzi o interes Państwa, zwłaszcza zaś o jego bezpieczeństwo, masa chłopska zorganizowana w szeregach ludowych nie da się nikomu wyprzedzić ani w trosce o Państwo ani w czynie dla Państwa.

4) Stronnictwo Ludowe niejednokrotnie akcentowało swe przywiązanie do pokojowej polityki, rozumiejąc, iż ciężar wojny spadnie w pierwszym rzędzie na chłopów. Mając jednak otwarte oczy na naprężoną sytuację międzynarodową, na możliwość wojny lub prób wymuszenia z zewnątrz na Polsce ustępstw drogą gróźb i nacisku, uważa Stronnictwo Ludowe, iż należy uczynić wszystko, by Państwo było gotowe do odparcia ewentualnych zakusów z zewnątrz.

5) Stronnictwo Ludowe ma pełne zrozumienie, iż na pogotowie obronne, składa się nie tylko należyte wyszkolenie armii i stworzenie dla niej zapasów mobilizacyjnych, nie tylko rozbudowa i sprawność gospodarcza kraju, ale także postawa moralna narodu. To też hasło zjednoczenia społeczeństwa dokoła sprawy obrony Państwa i wprzęgnięcia wszystkich tych, którzy widzą grożące niebezpieczeństwo, do wielkiego planowego i zgodnego wysiłku, znajdowało i znajduje żywy oddźwięk w S. L.

6) Równocześnie jednak musi Stronnictwo Ludowe stwierdzić, że ani mechaniczne wtłoczenie obywateli w sztuczny monopartyjny obóz, ani dyscyplina narzucona przy przy pomocy środków policyjnych, ani totalne poddanie całokształtu życia społecznego kierownictwu i samowoli biurokracji, nie potrafi wykrzesać ze społeczeństwa zapału, energii i gotowości do ofiarnego czynu.

7) Dotychczasowe próby konsolidacji narodu w ramach O. Z. N. nie dały rezultatu. I rzeczywiste, nieupiększone wyniki wyborów sejmowych, odbiegające daleko od oficjalnych — i dotychczasowe wyniki wyborów samorządowych dowodzą, że O. Z. N., oparty głównie na aparacie administracyjnym reprezentuje, drobną tylko część społeczeństwa.

8) Zjednoczenie narodu, jeśli nie ma być tylko pięknym hasłem pokrywającym partykularne interesy grupy czy kliki, musi być oparte na szczerem i uczciwem porozumieniu realnych sił politycznych, które rozumiejąc powagę chwili, gotowe są stanąć do współpracy nad rozwiązaniem wielkich i pilnych zagadnień państwowych i wziąć współodpowiedzialność za państwo.

9) Stronnictwo Ludowe uważa gotowość służenia Państwu, a tym bardziej obronie Państwa za obowiązek, to też spełniania tego obowiązku nie uzależnia od nagród czy zapłaty dla tych, których reprezentuje. Musi jednak stwierdzić, że dotychczasowy system rządzenia, odsuwający masy chłopskie od wpływu na sprawy Państwa, że bolesne fakty i wydarzenia lat ostatnich, że katastrofalne położenie gospodarcze chłopów zaważyły i zaważyć musiały na usposobieniu wsi.

10) Niezbędnym warunkiem akcji konsolidacyjnej w obliczu niebezpieczeństwa jest stworzenie odpowiedniej atmosfery w kraju — w pierwszym rzędzie przez likwidację sprawy brzeskiej w odniesieniu do emigrantów oraz szybką zmianę ordynacji wyborczej do ciał ustawodawczych.

11) Rada Naczelna wzywa N. K. W. do nawiązania porozumienia z innymi stronictwami celem doprowadzenia do konsolidacji, opartej na wyłuszczonych powyżej podstawach.

12) Rada Naczelna wzywa chłopów, by nie rezygnując z walki o postulaty polityczne i o zajęcie w Państwie należnego im stanowiska, *kładli równocześnie podwaliny pod Polskę Ludową od dołu.* Poza umacnianiem i rozszerzaniem Kół Stron. Ludowego po wsiach, winni światli, uczciwi i wypróbowani ludowcy brać w swe ręce samorządy, kółka rolnicze, spółdzielnie i t. p. i pilnować w nich, by służyły istotnym interesom chłopskim.

13) Rada Naczelna wzywa zarządy powiatowe, by z większą energią przystąpiły do rozbudowy organizacji S. L. na terenach swej działalności.

14) Rada Naczelna przeciwstawia się kategorycznie wszelkim projektom totalizowania i biurokratyzowania wsi przez tak zwaną przymusową — powszechną organizację rolnictwa.

Złej struktury rolnej — bezrobocia wsi — nieopłacalności produkcji rolniczej i zadłużenia wsi nie usunie się rozbudową nowych biurokratycznych instytucyj i dodatkowym obciążeniem podatkowym na rzecz nowej armii urzędników, lecz ofiarną pracą świadomej swych zadań wsi, dobrowolnie zorganizowanej w własnych organizacjach rolniczych i spółdzielczych i prawdziwym demokratycznym samorządzie rolniczym.

Dopiero opracowanie szerokiego planu rolniczego i oparcie go na zorganizowanej i świadomej wsi, współpracującej na podstawie zaufania do kierowników życia gospodarczego Polski, mogłoby zmienić dzisiejszą katastrofalną sytuację wsi na lepsze.

W przemyśle transportowym brak należytej kontroli

Jesteśmy w Polsce świadkami szybkiego rozwoju przemysłu transportowego. Rozwój przemysłu transportowego nie odbywa się jednak w jakichś ustalonych normalnych formach. Korzystają z tego i żerują na tym nierzadko prawdziwie niebieskie ptaki. Jedynym celem takich jegomościów jest zysk, zysk jaknajwiększy. Mniejsza o to, jaką drogą osiągnięty.

W dziedzinie przemysłu transportowego brak właściwie ustawodawstwa. Operujemy wciąż prowizoriami, które często już w bardzo krótkim czasie po ogłoszeniu są nieżyciowe. I to ustawodawstwo, które istnieje w dziedzinie czasu pracy, czy też warunków pracy, jest przez przedsiębiorców w najbrutalniejszy sposób łamane, albo w najlepszym razie obchodzone.

Staramy się braki te w ustawodawstwie uzupełnić układami zbiorowymi z przedsiębiorcami, lecz czelność przedsiębiorców jest tak bezgraniczna, że jednego dnia podpisują układ zbiorowy, a na drugi dzień już go nie honorują. Jeżeli zaś robotnik lub pracownik, objęty układem zbiorowym, odważy się zwrócić uwagę i żąda respektowania warunków, ustalonych w układzie zbiorowym, zostaje bez pardonu wyrzucony z pracy, jako buntujący innych; zostaje nazwany komunistą, albo w najlepszym wypadku otrzymuje wymówienie pracy.

Tutaj musi zabrać głos Inspekcja Pracy, która jest powołana do tego, aby swoim autorytetem zmusić przedsiębiorców do honorowania obowiązków, przyjętych w układach zbiorowych oraz do dopilnowania, aby były przestrzegane ustawy i zarządzenia władz państwowych.

Aby Inspekcja Pracy mogła ten obowiązek spełnić, musi posiadać: 1) znajomość przemysłu transportowego, 2) odpowiedni personel w postaci asystentów Inspekcji Pracy, 3) dostateczną ilość tych asystentów Inspekcji Pracy, 4) szybko pracujący aparat karny, 5) asystentów Inspekcji Pracy we wszystkich ośrodkach przemysłowych.

Tak, jak obecnie są te sprawy załatwiane przez Inspekcję Pracy, nie może być mowy o zahamowaniu nadużyć niesumiennych przedsiębiorców. Trudno jest wydostać asystentów dla przeprowadzenia inspekcji w przedsiębiorstwach, a jeżeli asystent zostanie ostatecznie wysłany na inspekcję, to często nie orientuje się w sprawach specjalnych transportowych, albo w najlepszym wypadku, jeżeli sporządzi protokuł —, lata trwają zanim zostanie wyznaczona odpowiednia kara.

Zarząd Główny Związku Zawodowego Transportowców R. P. zwracał się już kilkakrotnie do Ministerium Opieki Społecznej z wnioskiem o mianowanie w ważniejszych ośrodkach przemysłowych asystentów Inspekcji Pracy, obeznanych należycie z zagadnieniami przemysłu transportowego, takich asystentów którzyby mogli rozciągnąć należytą kontrolę i uzdrowić anormalne stosunki. Uzasadniając swoje postulaty Zarząd Główny Z. Z. T. przedłożył dowody, że obecny stan rzeczy, który można nazwać anarchią, godzi nie tylko w interesy pracowników, ale również w dobrze rozumiany interes publiczny.

Ministerium uznaje słuszność stanowiska ZZT., lecz tłumaczy niemożność realizacji naszych postulatów względami budżetowymi.

Naszym zdaniem względy budżetowe nie mogą tu być istotną przeszkodą, bo za zrealizowaniem naszych postulatów przemawiają względy na bezpieczeństwo publiczne i uszanowania ustaw i zarządzeń państwowych.

Nie ulega wątpliwości, że dokładna kontrola niesumiennych przedsiębiorców przez asystentów Inspekcji Pracy zmniejszyłaby wydatnie ilość zatargów strajkowych; w obecnym stanie rzeczy robotnicy bardzo często stawać muszą do walki w obronie łamanego brutalnie ustawodawstwa państwowego.

RUDOLF CYMERMAN,
Prezes Zarządu Gł. ZZT.

Refleksje

Nie zazdrośćcie im losu!

Nie mam żadnych uprzedzeń do Żydów. Ale gdyby mnie dziś ktoś spytał, czy chciałbym być Żydem, odpowiedziałbym: Nie, — za żadną cenę nie!

Przecież to straszne żyć w warunkach, w których ustawodawstwo gwarantuje wszystkim jednakowe prawa—i czuć, że wbrew temu jest się „tolerowanym" jak z łaski, — że się jest traktowanym jak zapowietrzony, — odosobnionym od społeczeństwa, jak trędowaty — dlatego tylko, że się urodziło Żydem. To straszne czekać, kiedy w końcu człowieka „wyemigrują" z rodzinnego miasta i ziemi — „dobrowolnie" czy pod przymusem — zależnie od tego, czy „międzynarodowe porozumienie" „pozwoli rozwiązać ten problem".

I czy w takich warunkach na serio można kazać zazdrościć polskim Żydom ich losu — dlatego, że nie jest on tak straszny, jak ich współplemieńców, siedzących w niemieckich obozach koncentracyjnych i uprzątających własnymi rękami i z własnych środków ślady pogromów i zniszczenia ich mienia? Pewnie,—tamtym jest jeszcze gorzej—i z pewnością zgodziliby się oni na los Żydów w Polsce,—ale z tego jeszcze nie wynika, by los ten był dobry i mógł spowodować zadowolenie i zazdrość.

Jeśli już jest tak, jak jest — to przynajmniej nie każmy zazdrościć Żydom polskim wiecznego uczucia niepewności jutra i codziennego deptania ich godności ludzkiej... A jeśli mamy już koniecznie ustalać los Żydów polskich na podstawie „PORÓWNANIA" — to pamiętajmy, że poza prześladowanymi Żydami niemieckimi, austriackimi i włoskimi, — poza Żydami berlińskimi, wiedeńskimi, czy budapeszteńskimi i mediolańskimi — są również Żydzi paryscy, londyńscy, amsterdamscy, brukselscy, a zwłaszcza nowojorscy, którym nikt nie wypomina, jako zbrodni, tego, że się urodzili Żydami — i którzy są traktowani w swych państwach, jak RÓWNI OBYWATELE.

Pojęcie „dobrego losu" i „szczęścia" jest... względne i niejednakowe.

n. t.

W Dobromilu

Wybory samorządowe w *Dobromilu* (Małopolska) zostały rozpisane. Tow. Władysław Węgrzynek miał zgłosić kandydatów P.P.S. w dwuch jednomandatowych okręgach. Policja zatrzymała tow. Węgrzynka i... przetrzymała go 31 godzin, po czym został uwolniony *bez żadnych kwestyj ani konsekwencyj.*

Tymczasem aliści... *minął termin zgłaszania kandydatów.*

* * *

Notujemy sam fakt. Chcemy wierzyć, że zainteresuje się nim Ministerium Spraw Wewnętrznych, skoro zapewnia, że pragnie wykonać ściśle okólnik p. premiera i ministra spraw wewnętrznych gen. Sławoja - Składkowskiego o czystości wyborów. Niestety, wydaje się, że słynne ongiś w dawnej Galicji „wybory starościńskie" nie mogą się ani rusz odczepić od obyczajowości niektórych tamecznych biurokratów. Trzeba więc, by wkroczyła „góra".

Do wszystkich robotników Polski; demokratów i pracowników umysłowych

Dnia 5 lutego 1939 roku rozegra się w Gdyni walka wyborcza o przyszłe oblicze Rady Miejskiej. Do wyborów stają O. Z. N. i Endecja jednej strony, a z drugiej jednolity i solidarny obóz robotniczy pod wodzą P. P. S. i Klasowych Związków Zawodowych.

Klasa robotnicza Gdyni występuje do walki z entuzjazmem i wiarą w zwycięstwo, ofiarność i zapał, jakie cechują cały nasz aparat wyborczy, pozwala nam być spokojnymi o wynik wyborów. Dzisiaj wyciągamy robociarską dłoń do wszystkich, komu jest droga przyszłość Gdyni, jako miasta, na które kierują się drapieżne łapy hitlerowskie, o przyjście nam z pomocą w walce wyborczej.

W tej przełomowej chwili gdy w Polsce odbywa się zwycięski pochód P. P. S. w walce samorządowej, Gdynia nie może pozostać w tyle.

Front faszyzmu ma wielkie zasoby pieniężne na walkę wyborczą, my oprócz zapału i entuzjazmu musimy zmobilizować środki materialne potrzebne na prowadzenie akcji.

Niech apel nasz znajdzie odzew w sercach Waszych!

Niech wiedzą wrogowie, że stać klasę robotniczą na wielką ofiarność, gdy chodzi o sprawę nas samych.

5-go LUTEGO GDYNIA BĘDZIE DRUGĄ ŁODZIĄ! GDYNIA NIE BĘDZIE POZNANIEM!

Nadsyłajcie ofiary na adres: Główny Komitet Wyborczy P.P.S. i Klasowych Związków Zawodowych, Gdynia, ul. Morska 98 m. 90, Leon Kulesza.

Na Górnym Śląsku

Wynik wyborów w hucie „Piłsudski"

Odbyły się wybory w hucie „Piłsudski" w Chorzowie. W hucie tej od wielu lat rządzi ZZP. W ostatniej Radzie Załogowej ZZP. posiadało aż 11 mandatów. Przy obecnych wyborach przepowiadali zjednoczeniowcy, że zdobędą 12 mandatów. Wynik był jednak zgoła inny, gdyż ZZP. poniosło duże straty.

Wynik jest następujący:

Lista (ZZP) głosów 1.728; mandatów 8 i 1 uzupełniający. (W ub. roku ZZP uzyskało 2.130 głosów i 11 mandatów); lista ZPZZ — głosów 578, mandatów 2 i 1 uzupełniający; **lista Klasowego Zw. Metalowców — 376 głosów i 2 mandaty (w ub. roku 280 głosów i 1 mandat) Klasowy Związek zrobił więc duży postęp;** lista ZZZ (Wróbel) — 187 głosów, bez mandatu; „Niepodległościowcy" — 273 głosy i 1 mandat.

Klasowy Zw. Metalowców może się poszczycić, że ze wszystkich list wyszedł najlepiej. Życzymy naszym radcom owocnej pracy dla dobra robotników.

Solidarność Anglosaska

a zaborczość państw dyktatorskich

Były attaché wojskowy ambasady niemieckiej w Waszyngtonie, kapitan marynarki Retzmann, w odpowiedzi na pytanie kontradmirała Hopmana co do polityki amerykańskiej pisał w kwietniu 1915 r. co następuje:

„na przyjaźń amerykańsko - angielską składają się stosunki osobiste, wspólny język i światopogląd, wpływ prasy, zależność niewykształconej większości od frazesu i od haseł oraz wspólne kapitalistyczne interesy. Nie powinniśmy przecież zapominać, że wojnę tę prowadzimy przede wszystkim przeciw pierścieniowi angielsko - francusko - belgijsko - amerykańskich kapitalistów, których celem jest monopol gospodarczej eksploatacji świata“.

Wymieniwszy najważniejsze wspólne gospodarcze interesy amerykańsko - angielskie, wskazuje je jako podstawowe warunki proangielskich sympatyj wielkich mas w Ameryce.

Na co zaś liczy kapitan Retzmann?

„Naszym głównym atutem w grze jest Japonia, w Azji wschodniej szykuje się wielkie zawikłanie, które prędzej czy później musi prowadzić do wojny, a wówczas my będziemy mogli tej wojnie się przyglądać. Wydaje się, że stanie grupa Japonia — Rosja przeciw grupie Ameryka — Anglia. Wówczas kierownictwo obejmie Ameryka, a odśrodkowy rozwój państwa angielskiego szybko postąpi. Byłoby to dla nas politycznie olbrzymim odciążeniem, które dałoby nam czas i spokój dla rozbudowy naszej Rzeszy. Rozumiem przez to rozbudowę podwójną: gospodarczą naszej pozycji środkowo europejskiej i strategiczną na Atlantyku. Warunki wstępne ku temu musimy sobie stworzyć w traktacie pokojowym“.

Pomijamy złudzenia kapitana Retzmanna co do roli Japonii w wojnie światowej, choć tajny traktat japońsko - rosyjski z 1916 r. wskazuje, że nadzieje niemieckiego dyplomaty wojskowego nie zupełnie były wówczas pozbawione sensu realnego. Lecz ocena wspólnoty angielsko - amerykańskiej jest po dziś dzień trafna, a przewidywania co do dywersji japońskiej przeciw Anglosasom stały się szczególnie aktualne dzięki funkcjonowaniu „światowo - politycznego“ (według określenia Hitlera) trójkąta Berlin — Rzym — Tokio.

„Znaczenie wkroczenia Ameryki do wojny — pisał admirał von Tirpitz z końcem marca 1916 r. do hr. Hertlinga — jest *wielokrotnie przeceniane*. Bezpośrednia szkoda, którąby dla nas przez to powstała, *jest stosunkowo drobna*, i nie sądzę, żeby wskutek swej interwencji Ameryka mogła znacznie pogorszyć nasze szanse wojskowe wobec Anglii. Zresztą daremną rzeczą byłoby zamykać oczy, że *Ameryka chce naszej klęski* (podkreślenie Tirpitza). Wola ta wypływa zarówno ze wzmożonego jeszcze podczas wojny *sprzężenia (Vertrustung) angielskiego i amerykańskiego życia gospodarczego, jak także z obaw, które Ameryka żywi na przyszłość przed Japonią, które powodują, żeby angielsko - amerykańską wspólnotę (Gemeinbürgschaft) wobec tego niebezpieczeństwa mocno skonsolidować.*

Niemcy cesarskie *nie doceniły olbrzymiego* i wprost decydującego wpływu amerykańskiej interwencji zbrojnej na ostateczny wynik wojny światowej. Modne było wówczas w Niemczech słowo o Amerykanach, którzy nie mogą ani pływać, ani latać (die weder schwimmen noch fliegen können). Gdy zaś przyszedł dzień klęski na polach bitew i gdy doszło do kapitulacji Niemiec, wówczas zrozumiano, jak fałszywie do ostatniej chwili byli informowani nawet najwyżsi dostojnicy państwowi przez hazardera Ludendorffa, a jako wyraz oburzenia padło słynne, a zapomniane w dzisiejszych Niemczech słowo przywódcy konserwatystów pruskich, von Heydebranda: *„wir sind belogen und betrogen worden“ (byliśmy okłamani i oszukani).*

Jeżeli te fakty dziś przypominamy, — to dlatego, *ponieważ zasadniczy stosunek między Stanami Zjednoczonymi, a Wielką Brytanią pozostał ten sam, ponieważ nadal istnieje jedność anglosaska, a ta solidarność co raz wyraźniej występuje wobec imperializmu Japonii i „Trzeciej“ Rzeszy.* Jeszcze wypadki nie dojrzały do tego stopnia, żeby zapowiadać zbrojną interwencję Stanów Zjednoczonych w Azji lub w Europie. Ostatnie orędzie prez. Roosevelta, które jest jednym z ważnych ogniw w organizującej się opinii amerykańskiej i w przygotowaniach Stanów Zjednoczonych przeciw wojnie i *w razie wojny ze strony imperialistycznych potęg hitleryzmu i faszyzmu*, wskazało, jakimi środkami Stany Zjednoczone spodziewają się wystąpić skutecznie przeciw napastnikom prącym do wojny w celach zdobywczych.

„Sam fakt — oświadczył prez. Roosevelt — że nie chcemy, celem udaremnienia czynów zaczepnych, podejmować interwencyj zbrojnych, nie oznacza, że mamy się tak zachować, jak gdyby czynów zaczepnych w ogóle nie było. Słowa mogą być bezowocne, ale słowa nie są jedynym środkiem, żeby innym narzucić respekt przed poglądami ludzkości. *Jest wiele innych środków natury niewojennej, które są silniejsze i skuteczniejsze niż same słowa*“.

Do tego orędzia wrócimy jeszcze przy innej sposobności. Było ono jednak tak doniosłe, że premier Chamberlain bezpośrednio przed swą podróżą do Rzymu, publicznie podkreślił wagę „uroczystych“ słów prez. Roosevelta, widząc w nich nowy dowód, że „naród amerykański chce przypisywać demokracji wielką rolę w stosunkach międzynarodowych“.

Od dłuższego czasu zwracamy uwagę na wszelkie ważniejsze objawy zainteresowania Stanów Zjednoczonych dla spraw pozaamerykańskich, dla Europy i „Trzeciej“ Rzeszy w szczególności. Amerykańskie wystąpienia mają przeważnie charakter żywych manifestacyj w obronie wolności demokratycznych i religijnych, a przeciw przemocy ustrojów totalnych i dyktatorskich. Uważaliśmy i uważamy to zadanie informacyjne tym bardziej za nasz obowiązek, ponieważ z reguły te ważne oświadczenia amerykańskie, zwłaszcza w stosunku do „Trzeciej“ Rzeszy, należą do owych „tekstów, które nas nie doszły“. Mniejsza o to, że tego rodzaju artykuły nie podobają się ozonowej i totalizującej „Gazecie Polskiej“, która nie może strawić „specjalnej żarliwości“, z jaką „Robotnik“ karmi swych czytelników „nadziejami“ co do roli Stanów Zjedn. w wielkich demokracjach.

Nie możemy jednak pominąć opinii „Gazety Polskiej“, że „noworoczne orędzie prezydenta U. S. A. posiadało charakter bardziej *„izolacjonistyczny“*, niż różne jego wystąpienia poprzednie, w których ujawniały się tendencje mniej lub bardziej bliskiego współdziałania z Anglią“. Otóż „Gazeta Polska“ uchodzi za organ i tubę M. S. Z. i musielibyśmy się naprawdę zaniepokoić tak błędną i fałszywą orientacją, gdybyśmy ją mieli przypisywać naszemu urzędowi zagranicznemu. Istnieje bowiem tylko jedna grupa mocarstw, która jest dość potężna, by utrzymać „Trzecią“ Rzeszę w szachu i która w razie konieczności, dzięki swej przewadze, mogłaby złamać opór nie tylko Berlina, lecz także osi Berlin — Rzym. Tą grupą mocarstw są: Francja, W. Brytania i Stany Zjednoczone.

Takie lekceważenie lub choćby niedocenianie rozwoju stosunków amerykańskich jest ciężkim błędem. O ile bystrzejsi i lepiej poinformowani byli wymienieni wyżej admirał von Tirpitz lub kapitan Retzmann. A mimo to ich i tym podobnych fałszywa ocena szans amerykańskiej interwencji zaważyła na losach wojny światowej i przyczyniła się do katastrofy Niemiec. Na palcach jednej ręki policzyć można dyplomatów niemieckich, którzy jak książę Lichnowsky lub von Eckardstein, daremnie, jeszcze przed wybuchem wojny, przestrzegali przed antyangielską polityką Niemiec.

Za błędy dyplomatów narody często drogo muszą płacić. Sądzimy, że najbaczniejsza obserwacja stanowiska Stanów Zjedn. wobec spraw międzynarodowych, a w szczególności wobec „Trzeciej“ Rzeszy powinna być uprawiana ze „specjalną żarliwością“. *Niepowetowanym zaś błędem byłoby, gdyby Polska w chwili rozstrzygnięć nie znalazła się po stronie najpotężniejszej grupy mocarstw, t. j. wielkich demokracji Stanów Zjednoczonych, W. Brytanii i Francji.*

BENEDYKT ELMER.

Wydzieranie sobie ofiary

Pomiędzy marszałkiem Goeringiem a szefem policji Himmlerem rozegrała się niedawno wielce osobliwa walka o życie byłego oficera Reichswehry.

Oficer ten z polecenia Goeringa przyjęty został na urzędnika w ministerium lotnictwa. Himmler oskarżył tego urzędnika, iż publicznie krytykował wysokie osobistości w partii, a ponadto miał on stanowić ośrodek reakcyjnej „jaczejki“ w ministerium lotnictwa. Gestapo aresztowała urzędnika i osadziła go w więzieniu w Moabicie.

Gdy dowiedział się o tym Goering, uczynił on użytek ze swej władzy premiera pruskiego polecił zwolnić więźnia z aresztu, przy czym nie tail się ze swym oburzeniem na Himmlera, który jednak nie wiele sobie z tego robił. Nakazał on powtórnie aresztować urzędnika i odwieźć go samolotem po za granicę Prus, do Sztutgartu, gdzie — jak mógł sądzić — nie sięga już ręka pruskiego premiera Goeringa.

Goering wszelako wysłał w pogoń za samolotem dwa samoloty ministerium lotnictwa z rozkazem odbicia więźnia i sprowadzenia go z powrotem do Prus z tym, że gdyby zaszła konieczność, użycia przemocy, nie należy cofnąć się przed tym.

Wiadomość o tej walce o więźnia, o wzajemnym wydzieraniu sobie ofiary, doszła do Hitlera, który wezwał do siebie Goeringa i Himmlera i po przesłuchaniu obu, przyznał słuszność Goeringowi i nakazał zwolnić więźnia.

Nakaz wysłano do Sztutgartu, skąd jednak przyszła odpowiedź, iż więzień został zastrzelony podczas usiłowania ucieczki.

Kanada jako kraj imigracyjny

Gdy się czyta, że Kanada, ta brytyjska Ameryka Północna, położona na północ od USA. leży pomiędzy 41 a 73 stopniem północnej szerokości oraz pomiędzy 57 a 141 stopniem zachodniej długości, to dane te nie ilustrują jeszcze w dostatecznym stopniu olbrzymich obszarów tego dominium brytyjskiego. Ale gdy powiemy, że 41 stopień szerokości przechodzi w Europie na linii Madryt — Neapol — Konstantynopol, 73-ci stopień przechodzi przez Nordkap i Spicbergen, to już wyobrażamy sobie wielkość obszaru Kanady z południa na północ.

Gdy zaś powiemy, że szerokość Kanady pomiędzy dwoma oceanami, t. j. Atlantykiem i Pacyfikiem odpowiada obszarowi ziemi pomiędzy Londynem, a Tomskiem w Syberii, to dopiero będziemy mieli pojęcie o wielkości tego kraju.

Kanada dzieli się na dziewięć prowincji: Nowa Szkocja, Nowy Brunświk, Wyspa ks. Edwarda, Quebec, Ontario, Manitoba, Saskaczewan, Alberta i Brytyjska Kolumbia.

Pomijając najbardziej północne części Kanady oraz ciągnące się na zachodzie pasmo Gór Skalistych, pozostaje jeszcze obszar leśny oraz prerie równy obszarowi Anglii, Niemiec, Francji i Włoch razem wziętych.

W preriach kanadyjskich żyją jeszcze rozproszone jakkolwiek nie tak zdziesiątkowane jak w U. S. A., resztki plemion Indian, pierwotnych mieszkańców Ameryki, jak Huroni i Irokezi — nazwy plemion znane nam z lat młodzieńczych, kiedy zaczytywaliśmy się powieściami Coopera, Maya i in.

Prerie mają glebę nader urodzajną i łatwą do uprawy. Pług może ryć bruzdę na przestrzeni wielu kilometrów, nie napotykając ani drzewa, ani kamienia. Prerie są przeto terenem posuwającej się naprzód kolonizacji, która z reguły trzyma się blisko linii kolejowej, zostawiając po bokach olbrzymie dziewicze tereny, nie tknięte jeszcze ręką ludzką.

Prerie kanadyjskie stanowią też miejsce uprawy słynnej pszenicy kanadyjskiej. 90 proc. całej produkcji pszenicy dają prerie, a miasto Winnipeg jako rynek tego ziarna przewyższa już dziś Chicago. O olbrzymich obszarach leżących w Kanadzie odłogiem świadczy, iż ZE 120 MILIONÓW HA. ZIEMI NADAJĄCEJ SIĘ POD UPRAWĘ, ZALEDWIE JEDNA PIĄTA CZĘŚĆ JEST UPRAWIANA.

Z powyższego wynika, że Kanada jako kraj par excellence rolniczy może być brana w rachubę jedynie dla imigracji chłopskiej. Gęstość zaludnienia Kanady przy 11 milionach mieszkańców wynosi po 1 mieszkańcu na kilometr kw., gdy średnie zaludnienie Europy wynosi 50 ludzi, w Niemczech (bez Austrii) 138, w Belgii zaś — 265 na jednym kwadr. kilometrze.

Rolnictwo kładzie swe piętno na całym życiu gospodarczym tego kraju i stąd się bierze, że Kanada liczy tylko 4 miasta z ludnością powyżej 100 tysięcy. Są to miasta Montreal, Toronto, Winnipeg i Vancouver.

Przemysł kanadyjski ogranicza się do młynarstwa, przeróbki nabiału, fabryk konserw, tartaków, fabryk papieru i celulozy. W ostatnim czasie rozrósł się znacznie przemysł gumy i w tej gałęzi przemysłu Kanada zajmuje już dziś czwarte miejsce w świecie. Przemysły metalowy i włókienniczy, których 80% koncentruje się w prowincjach Quebec i Ontario, są jeszcze młode, nie pokrywają nawet zapotrzebowania wewnętrznego. Dla robotników — emigrantów w Kanadzie nie ma dziś żadnej możliwości znalezienia pracy.

Możliwość dla imigracji rolniczej istnieje także tylko w teorii, gdyż Rząd kanadyjski reguluje zarówno produkcję zboża, głównego artykułu wywozu Kanady jak i ruch migracyjny ludności.

B.

Brunatni bonzowie

zabezpieczyli swe pieniądze

W dni wrześniowe, gdy nad światem zawisła niepewność, czy uda się utrzymać pokój, niemieckie kasy oszczędności zawiesiły wypłaty. Nikomu feniga nie wypłacono, ale dygnitarze hitlerowskiego reżymu zawczasu wycofali swoje wkłady. Na zgromadzeniach publicznych wołali „Heil Hitler!“, ale w głębi duszy obawiali się skutków awanturniczej polityki Rzeszy.

Na zjeździe sekretarzy austriackich zglajchszaltowanych spółdzielni, nowy kierownik i przewódca szturmowego oddziału Kroyer publicznie napiętnował tych „brunatnych“ bonzów, którzy odmówili robotnikom wypłaty zaoszczędzonych groszy, sami zaś w tych krytycznych dniach podnieśli większe sumy, to znaczy, że w godzinie rozstrzygnięć za najważniejsze uważali swe pieniądze.

Pisze o tym wiedeński „Völkischer Beobachter“ z dn. 27 listopada r. z.

Najwyższa szarża w brunatnym reżymie nie podnosiła pieniędzy w dniach krytycznych. Panowie ci mają już od lat swoje konta w zagranicznych bankach.

Wśród poetów

Bolesław Leśmian. Dziejba leśna. Zebrał i do druku przygotował Alfred Tom. Warszawa, J. Mortkowicz, 1938; str. 96.

Zbiór p. t. „Dziejba leśna“ zawiera część puścizny pośmiertnej zmarłego w r. 1937 poety. Znalazły się tu, z małemi wyjątkami, utwory przeważnie późniejsze, nowsze, do żadnego z wydanych dotychczas trzech zbiorów Leśmiana nie włączone. Wydawca podzielił zawartość tomu na kilka części, opierając się na tematycznej zasadzie podziału: mamy więc utwory o charakterze wspomnieniowym i krajobrazowym, poezje erotyczne, wiersze refleksyjnością metafizyczną zabarwione, wreszcie — fragment dramatyczny „Dziejba leśna“, nacechowany właściwą Leśmianowi symboliką funebralną.

Leśmian — jak to czyni zwykle poeta prawdziwy — „śpiewa swoją ze światem niezgodę“ — i w wierszu „Niegdyś dom mój ochoczy“... tak się spowiada:

„Niegdyś dom mój ochoczy i świat za dąbrową,
Porzuciłem, by dachu nie mieć ponad głową...
I biegłem tam, gdzie burza, mrok i zawierucha,
By serce niepokoić i narazić ducha—
Tak się chciałem utrudzić i krwią własną zbroczyć,
Żeby istnieć wbrew sobie i ból swój przekroczyć..“

Istniejąc „wbrew sobie“ i przekraczając ból własny, chroni się Leśmian w tajemne rezerwaty zaświatowości, zrywa z materią realności dotykalnej, kieruje pęd twórczej wyobraźni ku wąskim i zamglonym rubieżom, gdzieś — pomiędzy snem i jawą, bytem i niebytem. Ale i tam, w tych odległych od przyziemności krainach, w tej poetyckiej dziedzinie jakby czwartego wymiaru, ściga poetę widmo nieukoju, bo — jak mówi w pięknym i charakterystycznym dla się wierszu „Pogrzeb Don Juana“ — nawet śmierć, „świat trosk mogilnych“ jest światem, „gdzie pierwszą ułudą jest ostatnie tchnienie“...

Oryginalnośc pomysłów i obrazów poezji leśmianowskiej stanowi jej wyróżniającą i naczelną cechę. Zapewne, w tych pomysłach trafi się gdzieniegdzie akcent sztuczności, uporczywa ich makabryczność, zagrobowość może sprawiać czasem wrażenie pisarskiej maniery, a stylizacje motywów ludowych wydadzą się nieraz zbyt kunsztowne i rafinowane — z tym wszystkim jednak niepodobna zaprzeczyć, że w poezji Leśmiana bije puls rzetelnej i wzniosłej inspiracji, że poezja ta jest zjawiskiem odrębnem i wyjątkowem, jeśli chodzi o czystość, poddawczość i muzyczność strofy, o szczególną kondensację treści i nastroju. Na fundamencie tych wartości spoczywa trwałość pozycji twórczej Leśmiana w liryce polskiej, pełnej przecież skarbów nieprzebranych, wzorów wspaniałych, trudno osiągalnych. By uprzystępnić i zilustrować rodzaj liryki Leśmiana, przytoczę jeszcze z „Dziejby leśnej“ taki ośmiowiersz (bez tytułu) doskonale charakteryzujący osobliwą nastrojowość i chwyty pisarskie poety:

„Mrok na schodach. Pustka w domu.
Nie pomoże nikt nikomu.
Ślady twoje śnieg zaprószył,
Żal się w śniegu zawieruszył.
Trzeba teraz w śnieg uwierzyć
I tym śniegiem się ośnieżyć —
I ocienić się tym cieniem
I pomilczeć tym milczeniem“.

***

Jan Śpiewak. „Wiersze stepowe“. Warszawa, F. Hoesick, 1938; str. 40.

Psycholog niemiecki, Ernest Kretschmer w swej głośnej książce „Ludzie genialni“ bada m. in. źródła i drogi twórczości lirycznej, dochodząc do wniosku, że liryka „czerpie swe soki żywotne w sposób dostrzegalny z młodzieńczej erotyki, a tym samym z grupy uczuć egzaltowanych“... Teza ta jest do przyjęcia, z poprawką jednak, że nietylko erotyka, ale i inne kompleksy przeżyć i uczuć młodzieńczych zasilają i kształtują strumień twórczości lirycznej, i że pojęciem młodzieńczości obejmiemy również wcześniejsze, t. j. dziecięce, studia rozwojowe jednostki.

Poezja Jana Śpiewaka wydaje mi się interesującym i wymownym dowodem słuszności tezy powyższej. Autor „Pieśni stepowych“ pozostaje najwyraźniej pod przemożnym i niewolącym wpływem wspomnień i doświadczeń wieku chłopięcego, tkwi całą swą psychiką we wciąż żywej, niezobjektywizowanej jeszcze krainie przeszłości młodzieńczej i choć pragnąłby pójść „drogą swej drodze naprzeciw“ — nie może się jednak wyrwać z oplątującej go sieci przebytych już w czasie lecz niewygasłych w pamięci zdarzeń i obrazów.

Ta „przeszłościowość“ tematyczna, dająca się zresztą wykryć z mniejszym lub większym wysiłkiem w twórczości lirycznej w ogóle (choć przybiera nieraz formy bardzo skryte i zawiłe) nie przesądza, oczywiście, sprawy wartości liryki Śpiewaka i jej ciężaru gatunkowego. Z satysfakcją stwierdzić należy, że — pomimo widocznego jeszcze braku artystycznego samoopanowania i nie mniej wyraźnego nadmiaru skłonności czysto werbalistycznych, mamy tu do czynienia z twórczością szczerą w ogólnym wydźwięku, legitymującą się własną prawdą i potrzebą wewnętrzną.

Bliski pod względem formalnym t. zw. awangardzie, Śpiewak nie zatrzymuje się przecież na eksperymentatorskich etapach poetyckiego formalizmu, lecz z wyników doświadczeń bierze to, co brać można i należy, podporządkowując zdobycze technicznego nowatorstwa swoim własnym celom i dążeniom.

Wypada podkreślić, jako rys znamienny, szczególną dynamiczność, płynność i ruchliwość obrazowych elementów liryki Śpiewaka. Wszystko tu jest niemal ciągle w ruchu, wszystko ożywia się z woli i inwencji poety, wszystko ulega niekończącej się poetyckiej metamorfozie.

W wierszu p. t. „Rodzice“ ojciec i matka poety zmieniają się „w krogulca i w sowę“; gdzieindziej — „mokradła szumią“, „góry kroczą zwolna“, młyn „mlaska w mroku wiatrakami“, „ogród ucztuje“, nawet — okno „wybucha w górę, wzbija się jak orzeł“... Niekiedy odczuwamy jakby nadmiar i natłok tej retoryki, stłoczenie metafor, obrazów, porównań, zaciera jasność dominanty wiersza. Ale takie marnotrawstwo słowne — to rzecz zwykła i charakterystyczna dla lirycznych początków. Wyrasta się szybko z tych „chorób dziecięcych“, zwłaszcza gdy tak jak to jest u Śpiewaka — nie brak świadomej woli i rzetelnych kwalifikacyj twórczych.

BOLESŁAW DUDZIŃSKI.

Zasadnicze orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego

Brak przepisów wykonawczych nie może mieć wpływu ograniczającego uprawnienia emerytalne

Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał zasadnicze orzeczenie L. rej. 355/37 w następującej sprawie:

Gertruda Hajdukowa, wdowa po ś. p. Emanuelu, pracowniku biurowym Dyrekcji Kolei w Katowicach wniosła do Dyrekcji o przyznanie zaopatrzenia wdowiego i sierocego. Prośby tej Dyrekcja w Katowicach nie uwzględniła, twierdząc, że mąż jej nie osiągnął do dnia śmierci 5 lat wysługi emerytalnej, oraz że przyczyną śmierci nie był nieszczęśliwy wypadek z powodu służby. Ponieważ do wysługi emerytalnej nie zaliczono okresu nieetatowej służby kolejowej od 1 stycznia 1923 r. do 31 lipca 1932 r., opłacanej składkami ubezpieczeniowymi do Kasy Emerytalnej dla robotników Kolei Państwowych b. dzielnicy pruskiej, przekazanymi jednak na podstawie art. 118 ust. 3 dekretu Prezydenta R. P. z dnia 24.XI.1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w Chorzowie, Hajdukowa wniosła odwołanie do Min. Komunikacji, które odwołanie nie uwzględniło.

Przeciw decyzji Min. Komunikacji wniosła Hajdukowa przez pełnomocnika adwokata dra Bronisława Fellera w Krakowie skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który wyrokiem L. rejestru 355/37 uchylił zaskarżone orzeczenie Min. Komunikacji, jako niezgodne z prawem, i zarządził zwrot wniesionej opłaty. W motywach Najwyższy Trybunał Administracyjny orzekł, że zarzuty skargi w istotnej swojej treści są uzasadnione, albowiem w myśl postanowień art. 120 i art. 5 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, obowiązującego od 1 stycznia 1928, Zakład Ubezpieczeń Społecznych został zobowiązany do przekazania właściwej instytucji, a więc w niniejszym wypadku przedsiębiorstwu „PKP", składek ubezpieczeniowych, wobec czego należy uznać, że został spełniony warunek bezpłatnego zaliczenia do wysługi emerytalnej okresów, opłaconych składką ubezpieczeniową w myśl przepisów o ubezpieczeniu społecznym. Składki te podlegały przekazaniu na rzecz przedsiębiorstwa „PKP" przez daną instytucję ubezpieczeniową. Sporne okresy służby zmarłego męża skarżącej, za które składki zostały przekazane do Zakładu Ubezpieczeń w Chorzowie przez Kasę Emerytalną, jak również opłacone składkami bezpośrednio do tegoż Zakładu, podlegają zaliczeniu do wysługi emerytalnej, mimo nie wydania szczegółowych przepisów o przekazywaniu składek, zapowiedzianego w ust. 7 art. 120 rozporządzenia z 24.XI.1927. Brak bowiem takich przepisów wykonawczych, jako okoliczność dotycząca wzajemnego stosunku do siebie danej instytucji ubezpieczeniowej i przedsiębiorstwa „PKP", nie może już mieć wpływu ograniczającego uprawnienia emerytalne pracowników PKP w stosunku do przedsiębiorstwa PKP, nie jest więc trafne powoływanie się władzy w tym względzie w odpowiedzi na skargę na wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 12 czerwca 1936 do L. rej. 6685, odnoszący się do innego stanu faktycznego i prawnego. Ponieważ władza pozwana oparła zaskarżone orzeczenie na mylnej wykładni przepisów ustawowych Najwyższy Trybunał Administracyjny orzeczenie to, jako niezgodne z prawem, uchylił i zarządził zwrot skarżącej wniesionej opłaty.

Wiadomości z całej Polski

DLA 70 zł. ZABIŁ PRZYJACIELA

Przed Sądem Okręgowym w Tarnowie stanął Henryk Pałka, oskarżony o zamordowanie swego przyjaciela, któremu zrabował 70 zł. Pałka został skazany na dożywotnie więzienie.

KASZUBSKA WIOSKA ZELEKTRYFIKOWANA WŁASNYMI SIŁAMI.

Mieszkańcy kaszubskiej wioski Borowy Młyn postanowili wyzyskać doskonały spad wody rzeki Gwiazdy i zainstalowali na niej turbinę, która porusza dynamomaszynę. Wynik prób jest bardzo dobry. Na wiosnę cała wioska będzie zelektryfikowana.

NOWE BLOKI MIESZKALNE W GDYNI.

Na Grabówku przy ul. Morskiej oddano do użytku 4-ty blok mieszkaniowy w osiedlu robotniczym T. B. O. Nowy blok zawiera ogółem 78 mieszkań. Celem przyczynienia się do dalszego złagodzenia głodu mieszkaniowego wśród warstwy robotniczej, T. B. O. buduje obecnie również przy ul. Morskiej 5-ty blok mieszkaniowy, który oddany zostanie do użytku w jesieni b. r.

Pożar dwuch samochodów

Z Szubina donoszą, że na ulicy samochód osobowy stanął nagle w płomieniach, z których w ostatniej chwili zdołał wyskoczyć kierowca, odnosząc lekkie obrażenia. Samochód spłonął doszczętnie.

Na szosie pomiędzy Wójcinem a Kozuszkowem w pow. mogileńskim nastąpił wybuch benzyny w samochodzie ciężarowym Lloydu Bydgoskiego, którym przewożono 4,000 kg. papieru i 200 kg. siatki szpagatowej.

SKAZANIE OSZUSTA

Sąd okręgowy w Wilnie skazał Leona Szaufera na dwa lata więzienia za wyrabianie uniwersalnego płynu do czyszczenia metali i sprzedawanie go w cenie 10 zł. za butelkę.

Po przeprowadzeniu analizy okazało się, że płyn zawiera trujące substancje i był szkodliwy dla zdrowia, a metali nie czyścił. Sprytnego fabrykanta, który był już niejednokrotnie karany za oszustwa, odprowadzono z sali sądowej do więzienia.

WYKRYCIE TAJNEJ FABRYKI BRONI MYŚLIWSKIEJ.

W wyniku przeprowadzonej rewizji policja kielecka wykryła tajną fabrykę broni myśliwskiej, mieszczącą się w zabudowaniach Stanisława Ciszka na przedmieściu Barwinek pod Kielcami. W czasie rewizji policja odnalazła dwie dubeltówki, 15 luf od dubeltówek, trzy lufy do flowerów, 10 zamków do dubeltówek, oraz większą ilość drobnych części broni myśliwskiej i duży zapas amunicji. Z posiadanych części Ciszek fabrykował dubeltówki, które następnie sprzedawał okolicznym kłusownikom i złodziejom, od których części sprzedanych dubeltówek odebrano. Ciszka aresztowano i przekazano do dyspozycji władz sądowych.

PROJEKT NOWEJ SZOSY GÓRSKIEJ CZORSZTYN — SZCZAWNICA

Dzięki przyłączeniu do Polski części Pienin wraz z wioską Leśnicą nabiera aktualności sprawa budowy szosy z Czorsztyna przez Pieniny do Szczawnicy. Projektuje się przeprowadzenie tej szosy przez wszystkie najpiękniejsze punkty widokowe na Pieniny i Tatry. Ze względu na wysokie wartości krajobrazowe tej okolicy, droga ta stanie się niezawodnie najpiękniejszą szosą górską zachodnich Beskidów. Po wybudowaniu jej ruch kołowy na drodze pienińskiej nad Dunajcem byłby zamknięty i służyłaby ona odtąd wyłącznie jako aleja spacerowa.

Tabela wygranych

9 dzień ciągnienia IV klasy 43 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

50.000 zł. na nr. 110183
15.000 zł. na n-ry: 100937 143673
10.000 zł. na n-ry: 16992 55457
5.000 zł. na nr. 47740
2.000 zł. na n-ry: 3631 4130 11012 13024 13161 15501 21166 30914 37247 39045 39080 42677 52986 68051 90908 110425 112364 116594
1.000 zł. na n-ry: 26716 35042 37272 38359 41090 44289 49063 49241 50392 50965 66787 71034 79367 81381 93785 95069 99147 101075 104115 111015 116118 120168 125185 125835 126740 128016 135800 142024 156172

338 41 411 510 15 790 904 81 56015
305 430 733 53 855 909 57227 429
92 99 592 733 950 58056 85 119 32
245 94 342 40059 502 99 616 764 82
809 20 59025 41 72 169 79 271 82 731
939 60019 187 205 25 92 447 513 96
674 844 92 922 61029 41 83 516 722
61 83 932 38 62037 45 183 256 567
641 817 25 914 63040 48 115 247 53
87 404 517 726 53 841 86 64058 109
43 262 358 448 541 629 41 98 804 94
983 65021 508 613 812 70 66513 43
628 87 862 918 27 90 67034 126 211
49 328 81 473 518 62 78 669 824 979
68257 386 421 45 68 509 44 60 601 57
69231 78 94 376 634 840 44 70048 87
296 596 681 756 811 71013 18 102 36
202 08 543 54 92 632 51 842 948 72076

PO 250 ZŁOTYCH

20 187 220 89 317 581 704 16 808
49 900 1050 113 44 67 230 62 73 334
67 442 551 680 742 812 60 80 2153
89 351 62 512 632 40 719 38 838 3232
56 72 341 436 544 79 658 713 27 4069
231 345 497 545 54 91 620 738 824
41 924 5069 311 478 81 88 732 73 889
900 80 93 6144 260 350 428 538 634
781 934 36 74 7082 306 50 413 529
679 925 8022 161 206 99 302 407 18
553 738 830 901 9138 43 72 279 401
705 10245 58 333 49 476 522 601 11
763 889 904 24 35 11060 242 367 451
63 81 538 635 822 943 12145 73 283
93 387 89 419 82 579 677 13008 123
220 69 83 306 44 461 669 974 14191
223 528 661 768 15019 121 229 97 428
655 729 874 16045 144 286 426 719
64 800 37 927 73 17064 124 53 402 595
678 731 854 935 18041 138 311 418 38
636 96 829 35 66 978 84 19135 346
471 515 43 614 81 730 832 937 20216
24 38 316 42 90 474 810 949 21058
196 239 317 439 65 520 827 57 78
22006 19 108 213 82 738 833 81 23000
81 100 91 314 96 566 610 70 99 829
24193 290 95 382 428 503 687
25156 261 347 99 444 560 690 714
34 72 26001 112 13 25 207 98 394 663
70 759 27006 104 71 251556 28037
225 80 319 595 29033 355 58 93 546
58 79 620 704 96 824 902 63 67 30068
88 173 96 373 82 412 24 68 572 822
985 98 31006 243 94 327 598 682 822
32152 241 630 709 20 874 991 95
33056 213 395 445 604 73 820 34024
150 575 655 810 35163 82 99 333 416
43 56 609 850 36068 186308 44 56 400
29 657 58 98 799 843 37052 122 40
274 304 75 404 42 528 96 684 774
854 936 75 38209 27 319 93 475 805
69 704 854 39038 97 127 55 79 284
366 543 675 784 868 87 98 971 40115
47 84 233 95 307 625 88 792 959 72
41032 37 152 74 214 37 99 330 627
52 758 42197 391 437 800 926 43031
41 43 110 39 66 284 86 342 471 548
640 84 874 92 991 44068 236 522 457
99 847 54 87 915 45029 48 326 435
75 99 526 618 73 88 48 817 918 98
47002 703 171 96 240 57 617 915 20
267 332 602 48 744 834 934 56 49014
30 116 67 242 324 564 611 735 902 51
50047 149 216 374 98 552 80 83 613
33 595 809 53 54 90 184 214 245 511
552 58 814 55 63 969 52080 129 250
319 725 810 80 94 53337 438 50 677
91 789 812 83 986 54194 255 325 32
571 98 615 51 716 55060 168 71 231

99 260 334 71 418 563 99 896 73075
210 383 412 44 82 538 82 718 22 24
74011 42 83 228 770 862
75453 81 511 28 731 33 850 80
76247 325 67 546 64 650 84 716 921
77252 97 396 432 74 600 3 40 64
78491 502 11 47 704 13 932 78 79040
58 210 445 629 790 872 80070 122 280
411 14 537 43 728 848 97581053 146
324 43 414 529 810 11 906 96 82100
38 75 321 469 737 927 83067 177 438
524 45 856 70 95 84249 460 65 70
579 613 20 988 85035 57 124 48 236
51 380 709 37 896 86001 609 96 742
819 27 946 87003 130 204 22 314 97
469 93 525 967 88008 81 169 78 226
743 949 89097 225 420 91
90057 231 309 20 464 85 87 5772
826 50 998 91382 444 82 697 750 66
816 925 92033 42 146 329 4288 545
628 97 722 59 64 846 53 69 93032 111
297 404 12 37 579 81 667 734 84 876
908 34 94117 69 343 46 445 530 33
802 32 95128 82 365 514 96182 900
98 220 65 77 521 713 822 55 34 929
97103 45 90 295 460 890 98102 57
361 87 474 601 738 800 932 64 91
99039 177 310 67 68 545 608 90 91
769 72 812 973
100085 119 89 94 216 26 59 70 99
350 83 475 79 568 101103 60 290 324
80 449 554 67 617 74 781 94 95 871
927 47 80 102106 486 609 66 784 838
103311 497 574 653 701 96 97 979
104847 74 108 300 1 35 49 427 698
764 884 901 105131 47 60 98 232 435
514 803 106103 463 84 818 41 49 915
107151 89 265 340 463 536 43 639
87 743 44 855 975 108453 95 529 42
616 19 756 936 109055 119 34 58 224
362 433 575 609 36 749 879
110052 55 85 117 268 328 408 66
505 658 794 870 998 111247 74 77
442 68 638 64 775 80 848 990 112046
62 87 104 86 312 15 674 841 90 86
901 52 53 113030 129 87 207 8 359
381 704 815 27 76 114055 61 102 216
351 115229 69 339 61 88 977 85
116123 342 452 745 906 57 117016
133 75 98 118124 76 326 59 119146
[illegible]

18 662 125022 59 78 419 66 600 70
957 71 83 126070 308 19 20 409 47
54 59 548 777 950 127169 440 562
656 701 64 919 128253 314 24 62 71
617 58 129019 90 178 86 455 73 87
96 537 600 26 54 824 130102 28 89
200 79633 789 941 22 55 131093 133
49 321 442 46 68 71 83 546 657 760
62 872 953 66 132008 45 258 76 590
610 44 876 93 133079 87 304 412 507
27 79 616 45 773 78 836 932 40 13401
20 62 65 133 37 73 204 94 333 400
571 777 135137 219 443 91 620 70
714 24 136045 181 293 363 431 62
530 820 44 53 57 65 939 137170 287
307 495 662 92 746 60 850 138037
95 220 420 584 680 748 58 931 30
139039 82 184 255 63 483 99 511 20
47 658 720 832 89 959
140078 19 40 71 84 479 528 636
830 29 33 141018 120 72 339 87 535
37 806 79 87 936 142075 131 34 51
225 33 726 917 87 143378 507 833
55 911 144080 99 268 624 800 35 74
76 928 145122 214 333 39 492 513
19 46 619 40 779 89 880 146185 288
310 68 82 404 82 553 57 619 26 880
954 147057 63 192 264 301 30 471
664 867 953 148013 172 222 94 309
451 520 84 713 837 921 57 149107 2
234 379 724 836 92
150025 349 419 633 60 61 703 37
58 861 151020 99 107 63 326 498
527 629 864 71 152002 116 276 395
424 511 630 47 703 153019 97 179
442 90 504 600 747 81 874 974
154204 404 15 50 546 659 59 716 72
86 97 989 155220 43 62 306 14 517
18 980 156026 75 151 228 331 436
51 580 664 881 93 157022 145 255
390 416 25 37 516 633 77 951 158010
44 142 229 33 63 457 717 871 975
159040 66 72 164 335 567 76 664 83

51 402 670 72 59067 239 468 569 723
63 98 888 908 92 60036 898 486 578
81 679 705 61066 240 47 81 420 87
705 62041 106 41 291 422 507 40 732
842 971 63068 521 709 855 906 64252
519 791 65280 643 58 710 66107 770
74 91 96 67100 236 357 454 55 620
847 68201 365 616 763 98 870 955
69228 75 316 443 65 545 746 994
70152 98 412 949 57 71217 788 895
72326 484 87 797 73016 594 392 527
74257 718
75058 248 81 321 498 960 61 76144
226 76 343 473 506 721 28 54 869
94 980 77077 187 225 347 407 21 88
537 694 729 997 78014 109 58 71 214
52 63 96 477 513 660 793 831 56 97
79000 42 427 556 637 50 71 88 701
71 844 78 80059 85 108 58 83 206 338
80 510 82 613 25 701 18 924 72 77
81003 79 183 298 489 642 45 730 34
82066 188 243 309 430 637 759 890
944 83043 152 59 701 4 42 50 846
84083 61 365 746 804 975 89020 73
141 339 456 992 86045 75 117 281
347 401 39 77 753 87012 145 203 59
503 776 827 38 79
88047 170 314 59 586 648 802 19 89000
274 382 558 81 605 776 90062 151 297 321
36 409 744 878 910 91100 9 668 909 92139
211 47 350 447 555 923 93231 395 521 84
637 70 84 94007 84 236 332 415 517 66
977 86 95030 132 242 407 59 827 96086
371 504 620 77 883 930 97166 279 367
613 755 95 98002 30 207 49 72 623 761
804 20 40 939 99105 82 278 392 559 73
80.
100139 206 37 79 839 101375 572 619
705 102253 514 698 103021 172 732 41
104164 255 71 308 18 515 629 86 895 919
105252 334 592 906 95 106 121 270 610
107113 294 521 681 894 109043 55 290
390 109115 37 415 44 936 95 110032 566

43860 43875 43950 48403 48408 49140
49273 53468 59076 67636 77095 77703
84109 84390 85429 91789 92555 92564
93925 98922 114085 115102 120243
120499 121382 124098 129525 130588
131409 133882 141182 143316 146865
49524 151492 158186 159425

PO 250 ZŁOTYCH

203 445 549 844 68 1158 223 703
44 2131 3124 363 441 742 4543 611
789 5113 357 62 476 726 916 6136 304
596 787 900 89 7324 42 485 513 49
649 8071 484 661 9230 97 309 451
78 642 920 9066 257 423 602 11087
524 93 715 77 12060 97 222 67 977
13077 224 340 477 983 14073 391 97
763 77 827 15165 380 404 660 84
744 75 16160 83 209 90 838 17112
64 288 593 838 929 18016 19061 147
94 431 721 993 20199 272 89 21031
93 179 795 805 28 84 22351 61 429
61 664 837 938 23420 682 722 24218
20 527 77 746 47 840 70 25223 314
45 461 508 699 933 26005 44 83 168
618 923 27065 295 758 942 28023
28 413 82 704 51 29239 474 92 515
812
30005 72 77 182 84 226 45 78 301
408 671 31475 946 32002 33 189 335
851 33031 256 346 470 34301 403 802
45 917 35111 336 36104 92 203 305
498 741 37153 642 750 823 38208
61 761 877 39175 307 438 70 558
73 84 882 40258 335 677 764 804 8
41305 416 785 42046 64 244 432 679
92 939 43034 53 105 52 303 904 84
44516 45000 279 476 549 534 803 55
243 46149 632 744 53 47156 849
48033 90 135 230 99 706 882 975
49029 32 133 270 398 621 809 33 987
50486 894 922 51205 777 849 988
52267 347 433 520 41 53361 414 670
849 959 98 54154 339 679 55173 304
413 38 744 71 56072 267 843 99
57001 485 895 58134 249 364 427 511
781 941 49 51 95 59559 85 60051 240
551 991 61088 265 662 804 62356 426
63012 133 289 386 419 678 81 64154
304 851 65235 67 373 424 588 935
66000 383 87 860 67007 121 327 439
960 68297 802 69290 759 816 35
70136 426 534 67 630 707 924
71172 262 512 81 871 72016 66 78
122 63 67 370 592 628 778 859 73158
92 318 443 540 858 74202 377 785
75248 81 76276 473 506 754 869 930
77421 88 537 694 997 78014 158 477 660
931 97 79000 42 427 556 637 878 80059
85 108 58 206 510 613 25 81003 79 183
459 642 730 34 82066 188 243 83043 152
742 846 84147 746 804 975 85073 456
86075 281 347 477 753 87012 203 59 503
776 879 88170 359 89382 558 81 776.
90297 321 744 878 91109 68 92 247
330 447 923 93584 637 90 94007 84 236
332 415 977 95132 407 59 96056 504 97279
367 755 98002 249 72 761 804 40 939
99132 559 73 100425 84 609 796 881
101145 665 949 102100 499 734 71 937
103101 64 522 38 863 104355 558 643 730
68 872 958 105251 106035 77 100 86 259
494 508 95 637 59 107486 778 108249 357
109105 286 110317 22 34 111016 93 525
112016 418 728 89 113270 848 51 114209
446 878 115257 633 704 116065 739 74
117021 216 311 521 888 118246 329 654
701 20 119125 558 671 809 120465 121017
112 23 428 691 862 981 122151 542 731
123110 47 305 79 683 781 825 89 900
124022 383 504 869 125341 494 635 803
52 94 126063 471 956 127103 31 39 363
90 612 858 128221 370 547 764 811 48
129080 115 400 535 95 823 130047 62 339
946 131514 30 674 801 132127 64 286 457
744 858 133617 979 134178 795 870 907
135170 214 27 541 94 788 136123 24 354
695 796 824 984 137103 226 138238 331
[illegible]

III ciągnienie

PO 250 ZŁOTYCH

199 437 503 663 81 1252 519 90
823 42 2175 215 552 606 752 78 832
923 3373 479 546 970 4076 75 133
37 377 430 518 733 905 5105 250 417
960 77 6484 556 7101 235 430 682 709
999 8122 96 274 392 536 44 67 761
9226 323 650 848 947
10092 34 428 753 11258 363 407
650 731 873 995 12082 335 604 721
949 81 12011 920 57 14332 427 608
15319 53 573 677 801 99 934 16376
415 33 517 636 57 846 81 17051 373
601 744 824 48 18131 53 413 132 737
926 19087 677 750 20935 21270 534
679 869 22289 417 612 83 776 89 851
74 954 23334 562 854 24127 38 54
229 362 467 87 722 993 25117 236 408
631 801 26029 118 345 48 501 667
872 936 77 27669 28058 373 624 783
29659 935 96
30028 58 206 436 67 577 745 31227
502 78 798 270 73 32094 149 210 82
542 85 731 981 33023 59 363 504 33
40 43 609 87 931 34015 29 248 341
73 611 56 35071 360 470 608 6083
270 325 85 98 758 94 866 950 37086
95 166 92 478 651 99 79 701 809 927
38365 684 793 800 964 83 39076 203
348 90 462 824 40431 647 767 827
61 41014 557 96 42339 71 566 43092
213 23 352 437 811 947 44058 73 259
226 818 35 94 970 45026 49 148 303
[illegible]

817 914 30 37 111147 74 97 393 631 999
112028 29 441 709 113118 308 454 76 83
114167 320 511 640 889 115102 399 404
605 831 117145 98 792 923 118167 422
683 812 940 84 119496 739.
120078 344 73 458 74 931 59 121330 58
494 553 71 663 719 852 982 122059 90
522 761 973 123202 306 517 79 533 94
783 804 929 124488 709 98 939 125046
81 94 347 410 554 729 38 892 912 65
126401 38 610 765 837 127278 585 643
761 990 128015 35 54 304 74 603 36 745
129303 13 424 820 22 130101 291 311 40
593 626 66 782 890 131097 268 388 875
919 39 132145 348 573 75 133054 253 320
48 870 902 134100 75 513 95 767 889
135172 303 920 136254 303 920 136254
385 597 960 137163 303 12 85 476 673 852
918 138295 312 581 635 90 836 933 48
139147 225 343 85 590 614 34 91 724 77
140028 40 258 400 772 811 974 141110
246 385 465 570 94 693 851 983 142077
663 736 81 143070 175 463 759 875 144054
125 328 671 986 146033 118 341 777 957
147633 148118 304 93 417 636 92 880
149748 852 150125 207 333 954 151494
661 152090 128 859 153354 673 929 154293
543 886 955 155186 255 98 760 986 157060
164 733 913 158385 468 595 865 929
159144 340 604 40 43 806.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

50.000 zł. na nr. 85912
25.000 zł. na nr. 108285
20.000 zł. na nr. 29536
[illegible]
2.000 zł. na n-ry 20369 34413 43704 67275 71465 82033 83961 84272 92152 [illegible] 134539 155277
1.000 zł. na n-ry: 15035 17157 20267 26625 27678 29432 31278 38467

Radio warszawskie

WTOREK, 17 stycznia.

WARSZAWA I. 6.30 Pieśń. 6.35 Gimnastyka. 6.50. Muz. (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. (płyty). 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 „Pragnę zostać kupcem" — pog. 11.15 Polonezy i marsze (płyty). 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. południ. 15.00 Wzajemna pomoc u zwierząt — pogad. 15.15 Skrzynka ogólna. 15.30 Muz. ogólna. 15.30 Muz. obiadowa. 16.00 Dziennik i wiad. gospod. 16.30 Muz. tan 17.15 „Nasze sprawy" — gawęda 17.30 „Z pieśnią po kraju". 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 Aud. dla robotników. 19.00 Koncert rozrywkowy (z Łodzi). 20.35 Aud. inform. 21.00 „Quo vadis" — sceny dramatyczne na solo, chór i orkiestrę Feliksa Nowowiejskiego według Henryka Sienkiewicza (trans. ze Lwowa). 22.40 stwa Polskiego. 22.55 Przegląd prasy i dziennik. Kom. meteorologiczny. 20.05 Wiad. z Polski w jęz. niem.

WARSZAWA II. 14.00 Zespół Aleksandra Junowicza. 15.00 Obrazy muzyczne — koncert popularny (płyty). 16.05 Najnowsza literatura o odrodzeniu Pań Koncert kameralny. Wyk. St. Włodarski — skrzypce. H. Trzonek — altówka, H. Kowalska—wiolonczela. 16.40 Wiad. sportowe i parę informacji. 16.50 Kącik solistów. Śpiewa Stanisław Arciszewski. 17.10 Przegląd kulturalny. 17.25 Życie kulturalne stolicy. 17.35 Program. 17.40 Muzyka tan. (płyty). 21.05 „Księżyc"— groteska Stanisława Dygata. 21.25 Muz. tan. (płyty). 22.45 Rec. śpiewaczy Janiny Sowilskiej. 23.05 Beethoven: III symfonia (Eroica) w wyk. Ork. Symf. P. R. pod dyr. Grz. Fitelberga.

ŚRODA, 18 stycznia.

WARSZAWA I: 6.30 Pieśń. 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muz. (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 „Lwów zawsze wierny" — dla dzieci starszych. 11.25 Wiązanka melodii (płyty). 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. południowa. 15.00 „Nasz koncert" — dla młodzieży. 15.30 Muz. obiadowa. 16.00 Dziennik i wiad. gospod. 16.20 Wychowawcza wartość słowa — pogadanka. 16.35 Olga Nietschówna — skrzypce i Jerzy Sulikowski — fortepian (z Łodzi). 17.00 W rocznicę Powstania Styczniowego — odczyt. 17.15 Z niezapomnianych oper. 18.00 Aud. dla wsi. 18.30 „Nasz język". 18.40 „Dyskutujmy": Tolerancja a fanatyzm. 19.00 Koncert rozrywkowy. 20.35 Aud. inform. 21.00 Opowieść o Chopinie. 21.45 „Satyrycy renesansowi". 22.00 „Folklor różnych krajów" — Łotwa. 22.55 Przegląd prasy i dziennik. 23.05 Wiad. z Polski w jęz.

WARSZAWA II: 14.00 Trio P. R. 15.00 Koncert rozrywkowy z płyt. 16.00 Wagner: z op. „Tannhäuser". 16.40 Wiad. sportowe. Parę informacji. 16.50 Kącik solistów: śpiewa Michał Szopski (tenor). 17.10 Pog. aktualna i społ. 17.25 Życie kulturalne stolicy. 17.35 Program. 17.40 Muz. tan. (płyty). 21.05 Muz. tan. (płyty). 22.05 Eksperymentalny Teatr Wyobraźni: „Pieśń o dzwonie" Schillera. 22.40 Arie operowe w wyk. Anieli Szlemińskiej. 23.05 Wariacje instrumentalne (płyty).

„Ofiara" i szyby...

W drugiej połowie grudnia do pralni p. Cecylii Cypek ul. Puławska 9 zgłosił się jakiś jegomość w czajpce studenckiej, który zażądał od właścicielki zakładu, by dała ofiarę — jak powiedział — „na akcję antyżydowską".

Właścicielka pralni oświadczyka, że chociaż jest Polką i katoliczką, jednak z akcją antyżydowską, prowadzoną przez „narodowców" nie solidaryzuje się i żadnych pieniędzy na ten cel nie da.

Student (czy pseudo - student) wyszedł z miną obrażoną i groźną.

W niedzielę zrana jakaś grupa osobników wybiła szybę w pralni p. Cypek. Czyżby to skutki odmowy poparcia „akcji antyżydowskiej"?

Prawdopodobnie tak. A w takim razie władze bezpieczeństwa powinny tu wkroczyć, by pohamować wyczyny różnych grup „narodowych".

T. U. R.

Oddział Warszawski T. U. R. organizuje w bieżącym tygodniu następujące odczyty:

Wtorek, 17 stycznia.

Lokal TUR. (Al. 3-go Maja 2) g. 19-ta Studium pod kierownictwem tow. Kazimierza Czapińskiego. Wykład 11-ty.

Środa, 18 stycznia.

Dzielnica Targówek (Święciańska 5) godz. 19-ta. Wykład dla młodzieży z cyklu: „Higiena i zdrowie". (Ciąg dalszy).

Ze zjazdu budowlanych

Wczoraj w dalszym ciągu obradował w Warszawie pod przewodnictwem tow. Sawickiego z Krakowa *Zjazd Związku Robotników Budowlanych, Drzewnych i Ceramicznych.*

Odbywała się dyskusja nad sprawozdaniami, które w niedzielę wygłosili tow. tow. Socha i Zieliński oraz tow. Kremer.

Przez cały czas zjazdu przewodniczy sprężyście tow. Jan **Sawicki.**

Ze względu na nawał prac zjazdowych, obrady postanowiono przedłużyć jeszcze o jeden dzień.

Kronika organizacyjna

WIECZÓR KU CZCI OTTO BAUERA, KAROLA KAUTSKY'EGO, EMILA VANDERWELDEGO

trzech Zmarłych wodzów i ideologów międzynarodowego ruchu robotniczego organizuje Dzielnica „Śródmiejska" P. P. S. w czwartek 19 b. m. o godz. 7.30 w lokalu na ulicy Wareckiej 7 II p. Zagaja tow. St. Dubois. Przemawiają tow. tow. red. M. Niedziałkowski, prof. W. Gumplowicz, Klein i A. Salman.

DZIELNICA ŚRÓDMIEŚCIE. Zebranie Komitetu w środę o 19.30 Warecka 7. Zebranie Koła plastyków i literatów w piątek o godz. 19 Warecka 7.

DZIELNICA „OCHOTA". Dziś we wtorek o godz. 7 posiedzenie Komitetu.

DZIELNICA TARGÓWEK (Święciańska 5) we wtorek 17 stycznia o godz. 19-ej odbędzie się kadencyjne zebranie członków Partii.

BACZNOŚĆ GAZOWNICY!

We środę dn. 18 bm. o g. 19 przy ul. Wareckiej 7, odbędzie się doroczna konferencja Koła gazowników PPS. Obecność członków obowiązkowa.

SEKCJA PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH PPS. Posiedzenie Zarządu Sekcji odbędzie się dziś t. j. 17 stycznia r. b. o godz. 20-ej w lokalu pod adresem Stare Miasto 12 — parter.

Pogrzeb tow. Aleksandra Hurko

odbędzie się dziś o godz. 2 p. p. z kaplicy kościoła św. Floriana na Pradze.

Zbiórka Towarzyszy o godz. 1.30 p. p.

Premiera w teatrze ATENEUM

Dziś przedstawienie zawieszone.

W czwartek premiera sztuki Jerzego Szaniawskiego „Dziewczyna z lasu" w reżyserii Stanisławy Perzanowskiej z udziałem Ewy Bonackiej, Zygmunta Chmielewskiego, Stefana Jaracza, Juliusza Łuszczewskiego, Mariusza Maszyńskiego, Michała Kalinowicza, Borysa Krzemienieckiego i innych. Oprawa dekoracyjna Władysława Daszewskiego.

Nowy zeszyt „EPOKI"

Ukazał się Nr. 1—2 (140—141) demokratycznej „Epoki" pod znakiem najważniejszych zagadnień i zdarzeń doby bieżącej. Ten 24 stronicowy zeszyt przynosi treść żywą i urozmaiconą: artykuł wstępny omawia uwagi H. G. Wellsa o sytuacji światowej p. t. „Wielki pisarz o roku 1939". **Roman Lang** drukuje bardzo wnikliwy artykuł p. t. „Antysemityzm — piętno Berlinternu", **Ignacy Wolski** daje sylwetkę polityczną prezydenta Stanów p. t. „Ameryka Roosevelta i losy Europy", **St. Ryszard Dobrowolski** drukuje ciekawe studium p. t. 20 lat poezji w Polsce Odrodzonej, **Michał oJrdan** analizuje gruntownie istotę realizmu, odsłania jego strony fikcyjne w studium p. t. „Podrabiany realizm", **Henryk Lukrec** drukuje w rubryce „Dzieje współczesne w żywych osobistościach" szkic biograficzny p. t. „Stanisław Bukowiecki". **Wład. Romanowski** pisze o najnowszej książce Parandowskiego. — **Rubryki „Dekada polityczna"**, zawierająca przegląd spraw światowych", Z dnia na dzień" przegląd spraw polskich przynoszą wiele pouczającego i pożytecznego materiału. **Nadto zeszyt** przynosi głosy demokracji polskiej i oświetlenie stosunków, panujących w szkole im. Wawelberga i Rotwanda. Cena zeszytu 40 gr. Adres redakcji i administracji: **Warszawa, Ordynacka 5.**

Ogłoszenia drobne

FUTRA

FUTRO źrebakowe sprzedam okazyjnie natychmiast Marszałkowska 147—35. Uwaga! Drugie piętro.

KUPNO-SPRZEDAŻ

WIELKI wybór najmodniejszych płyt, patefonów, łyżew, części rowerowych Turnowski. **NALEWKI 13,** w podwórzu. Sobota otwarte. 741

MEBLE

MEBLE najtańsze, najładniejsze. **ŚWIĘTOKRZYSKA 1/3.** 821a

MEBLE używane, gwarantowane najtaniej. Sosnowa 8, sklep. 316

NAUKA I WYCHOWANIE

TAŃCÓW ZA 2.50 na karnawał w ciągu 8-miu lekcji wyucza szkoła Mariańska 9. 568

POSADY ZAOFIAROWANE

GRAWER na sztance stalowe potrzebny na stałą posadę do fabryki w większym mieście. Oferty pod grawer do administracji.

KAŻDY MOŻE ZAROBIĆ. Pensja — prowizja. Chłodna 26-39. Telefon 329-25. 800

RADIO

Radioodbiorniki — Rowery — Gramofony — Wyżymaczki — Platery — Najtaniej! — Najsolidniej! — Raty pięciozłotowe. **„AKORD"— KRÓLEWSKA 16.** 584

Radio przodujących firm zł. **2** tygodniowo. Naprawa aparatów. Ceny fabryczne. Warsztaty Radiotechniczne Zielna 33, telefon 335-26. 355

RADIOODBIORNIKI rewelacyjne najnowszych modeli na 1939 od 10 zł. miesięcznie. 3-lampowy wydajny odbiornik 145.— zł. Wspaniała pięciolampowa pełnowartościowa superheterodyna 7-obwodowa, zaopatrzona w najnowsze zdobycze techniki, minimalnie zużywająca prąd. Cena 278 zł. Pierwsza rata płatna po 6 tygodniach. Długoterminowa gwarancja. Fachowa obsługa. Dostarczamy do mieszkań na wezwanie telefoniczne. (Telef. 3.35-93) Autoryzowana sprzedaż „Radio Korona", Jasna 18 „Radio Popular".

RÓŻNE

DARMO upiększa codziennie jedną panią znany gabinet kosmetyczny Śliska 44—9. Informacje 6-27-13. 728

100% sił męskich uzyska Pan, stosując aparat Nr. 111 Naukową broszurę wysyłamy bezpłatnie, dyskretnie „Inventus". Warszawa, Aleje Jerozolimskie 35. R

UBIORY

Najtańsze źródło ubrań. Od **35** zł. Z licytacji garnitury, jesionki, palta, spodnie. Odpowiedzialnym kredyt. Nowolipie 21/12. 707

Co grają w kinach i teatrach

TEATRY

TEATR ATENEUM: Dziś przedstawienie zawieszone.

TEATR NARODOWY: 8 w. pkt. dziś „Grube ryby" Bałuckiego w nowej inscenizacji i reżyserii A. Zelwerowicza.

TEATR POLSKI: Dziś i dni następnych świeżo wystawiona sztuka J. Iwaszkiewicza „Maskarada".

TEATR LETNI: 8 w. pkt. dziś komedia Sardou „Madame Sans Gêne" w reżyserii Niewiarowicza z Bichlerówną i Junoszą-Stępowskim.

TEATR NOWY. 8 w. pkt. komedia „Żywy Ładunek" Br. Winawera.

TEATR MAŁY: Dziś komedia Antoniego Cwojdzińskiego „Temperamenty".

TEATR BUFFO (Mokotowska 73) gra jeszcze tylko kilka dni „Porwanie Sabinek" z Węgrzynem i Zniczem.

TEATR „MAŁE QUI PRO QUO" Codziennie rewia „Wielka czwórka"

CYRULIK WARSZAWSKI — dziś wielka rewia karnawałowa p.t. „Kochajmy zwierzęta".

TEATR WIELKA REWIA: Ostatnie dni przegląd przebojów „Bawmy się razem". W pełnych próbach nowa, rewelacyjna rewia „Szukamy gwiazdy".

TEATR MALICKIEJ — Marszałkowska 8 daje dziś przedstawienie sztuki „Pani Bovary" wg. Flauberta w przeróbce Z. Nałkowskiej.

TEATR MALICKIEJ na Karowej gra codziennie „Poprostu człowiek" Miguela Unamuno.

TEATR „8.15". Dziś operetka Abrahama Roxy i jej drużyna".

STOŁECZNY TEATR POWSZECHNY. Dziś o godz. 19 „Betlejki" przy ul. Elbląskiej i „Sprawa Moniki" przy ul. Suzina 4.

INSTYTUT REDUTY (Kopernika 36-40): Codziennie „Uciekła mi przepióreczka" Żeromskiego.

TEATR CRICOT Królewska 13. Codziennie „Mąż i żona" — Aleksandra Fredry, komedia w 3 aktach z międzyaktami. Adam Polewski.

ROSYJSKIE STUDIO DRAMATYCZNE (Nowy Świat 19): W czwartek, piątek, sobotę i niedzielę pełna humoru i sentymentu rewia karnawałowa „Gwiazdka w Studio".

CYRK (ul. Ordynacka). Wielki nowy program „W krainie smoka". Codziennie 2 przedstawienia 4.30 i 8.15. Dzieci c 4.30 płacą połowę.

KINA

ADRIA (Wierzbowa): „Żebrak w purpurze".
ATLANTIC: „Ludzkie serca".
ANTINEA: „Pieśń skazańców" i „Pat i Patachon".
ACRON: „Znachor" i „Miłe złego początki".
AMOR (Elektoralna 45): „W cztery oczy" i „Zaginiony horyzont".
AS: „Szarża lekkiej Brygady".
BAŁTYK: „Maria Antonina".
BIS (Elektoralna 21): „Dla ciebie senorito" i „Anonimowy kochanek".
CAPITOL: „Serce Matki".
CASINO: „Zew północy".
COLOSSEUM: „Chicago".
CZARY (Chłodna 29): „Przygody Tomka Sawyera".
EDEN (Marszałk. 31-a): „Gwiaździsta eskadra" i „Buster Keyton jako chemik".
ELITE (Marszałk. 81a): „Pensjonarka" i „Rzeczpospolita radości".
ERA (Leszno 2): „W kryjówce Dawsona".
EUROPA: „Walka o szczęście".
FAMA (Przejazd 9): „Więzienie bez krat".
FILHARMONIA (Jasna 5): „Więzienie bez krat".
FLORIDA (Żelazna 61): „Tragedia 15-letniej" i „Mocni ludzie".
FORUM (Nowiniarska 14): „Ostrożnie profesorze" i „Pod cudzym nazwiskiem".
HOLLYWOOD (Hoża 29): „Prawo kobiety" i rewia.
HELIOS „Paweł i Gaweł".
ITALIA (Wolska 32): „Tygrys Eschnapuru".
IMPERIAL: „Rena".
JURATA (Kr. Przedm. 66): „Kurier carski" i „Diabły wybrzeża".
KOMETA (Chłodna 49): „Obawa przed skandalem" i rewia.
MARS (Żoliborz): „Ósma żona Sinobrodego".
MEWA: „Po wielkiej wojnie" i „Za kulisami".
MIEJSKI: „Złotowłosa".
MUCHA (Długa 10): „Agentka H—21".
MAJESTIC: „Królewna Śnieżka".
MASKA (Leszno 70): „Córka Sazng haju" i „W. Z.—6 nie wylądował".
NOWA TOMBOLA (Marszałk. 34): „Ten, którego ukochałam" i „Zabronione szczęście".
PETIT TRIANON (Sienkiewicza 8): „Dzisiaj i zawsze" z Herbertem Marshalem i „Milioner na tydzień".
PALADIUM: „Pola Elizejskie".
PAN: „Zapomniana melodia".
POPULARNY (Zamoyskiego 20): „Bohater naszych czasów" i „Życie ulicy".
PROMIEŃ (Dzielna 1): „Mateczka"
PRAGA (Targowa 71): „Prawo do szczęścia" i rewia.
PRASKIE OKO (Zygmuntowska 10): „Marco Polo".
RAJ (Czerniakowska 191): „Strzelec z Bengali" i „Czu Czin Czan".
RIALTO: „Dwaj rywale".
ROMA (Nowogrodzka 49): Brawura".
REX: „Halka" i „Miłość na Tahiti".
ROXY (Wolska 14): „Wrzos".
SOKÓŁ (Marszałkowska 69): „Tyran" i „5 milionów szuka spadkobierców".
SORRENTO (Krypska 34): „Zbuntowana" i „Trudno jest łatwo zarobić".
STYLOWY: „Subretka".
STUDIO: „Marnotrawna córka".
ŚWIATOWID: „Za winy niepopełnione".
SFINKS (Senatorska 29): „Drum" (Indie mówią).
ŚWIT „Paweł i Gaweł".
ŚWIAT: (Żoliborz): „Dunia — córka poczmistrza" i „Wiosna nad Sekwaną"
SYRENA (Inżynierska 4): „Alarm na morzu" i „Nie znała miłości".
TON (Puławska 39): „Pani Walewska" (Greta Garbo).
UNIA (Dzika 9): Przygody Tomka Savyera" i rewia.
UCIECHA (Złota 72): „Profesor Wilczur".
VICTORIA: „Moi rodzice rozwodzą się".

Redaktor: JERZY CESARSKI.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo Wydawniczej „Robotnik", Warsz